

KOMÜNİST PARTİ

Partimizin ayırt edici özellikleri: Marx'tan Lenin'e, Üçüncü Enternasyonal'in ve İtalya Komünist Partisi'nin kuruluşuna, oradan İtalya Komünist Solu'nun Moskova'daki yozlaşmaya karşı mücadelesine, halk cephelerinin ve direniş örgütleri koalisyonlarının reddine ilerleyen hat; Kişisel siyaset ve seçim manevraları alanının dışında, işçi sınıfıyla temas halinde devrimci doktrini ve parti organını restore etmek için verilen çetin çaba.

İçindekiler

- Bugünün Kenya'sı: Hükümet Karşısı Protestolar s. 1
Savaş Ekonomisinin Yükü Göçmenlerin ve Çocukların Omuzlarında s. 7
Dünya Burjuvazilerinin İkiyüzlü Hesapları ve Filistinlilerin Katliamı s. 9
Türkiye'de Hayvan Katliam Yasası s. 12
Nijerya'da İşçi Sınıfının Durumu s. 13
İtalya: Partinin Direnişçi İşçilere Sözü s. 14
Marksizm Işığında Kürt Sorunu s. 16
Uluslararası Parti Toplantısı 146 s. 22
Komünist Enternasyonal'in Taktikleri s. 23

Bugünün Kenya'sı: Mevcut ve Devam Eden Hükümet Karşısı Protestolar

Kenya'da bir hayalet dolaşiyor. IMF ve Dünya Bankası'nın sadık bir kuklası olan Başkan William Ruto hükümeti, kitlelere cezalandırıcı vergiler dayatmaya çalışıyor. Her merkezi kasaba ve şehirde patlak veren gençlik protestoları, radikal bir alt akımın sinyallerini veriyor. Kenyalı işçiler şimdi genel grev talep ediyor.

Başkan Ruto, sert kemer sıkma önlemlerine karşı milyonların sokaklara dökülmesinin ardından orduyu göreve çağırdı. Daha önce televizyonda yaptığı bir konuşmada protestocuları "vatan haini" ve "tehlikeli suçlular" olarak nitelendirmiş ve her tehdidi cumhuriyete yönelik varoluşsal bir tehlike olarak ele alma sözü vermişti.

Maliye Yasa Tasarısı karşısı protestocular 26 Haziran Çarşamba günü erken saatlerde Nairobi'deki parlamento binasını kuşatarak ekonomiyi felç etmeye ve Uluslararası Para Fonu (IMF) için bir kukla olan Ruto'yu işçilerden ve kırsal kesimdeki yoksullardan 2 milyar doların üzerinde yeni vergi alma planlarından vazgeçmeye zorlamaya çalıştı. Tasarı, mali uçurumun kenarındaki yoksul ve "yükselen" ekonomilerin pek çoğunun daha önce yaşadığı şekilde Kenya'nın temerrüdün eşğine geldiği bir ekonomik istikrarsızlık döneminin ardından geldi. Şubat ayında yapılan 1,5 milyar dolarlık tahvil satışı hükümeti geçici olarak kurtarmış ve vadesi gelen bir başka tahvilin ödenmesine olanak sağlamıştı.

Kenya'nın durumu o kadar vahim bir hal aldı ki, sürekli artan faiz oranlarıyla eski borçları ödemek için yeni borçlar alınıyor. Hükümet bütçesinin %30'u borç ödemeye harcanıyor. IMF ve Dünya Bankası, görünüşte Kenya'nın asalak alacaklılarına borcunu ödemesine yardımcı olmak için kredi şeklindeki "yardımlarıyla" devreye giriyor - işin püf noktası: bu borçlar sıradan Kenyalıları kan torbası olarak destekleyerek geri ödenecek.

IMF'nin diktelerini takip eden parlamento, protestoları tetikleyen acımasız kemer sıkma önlemleri paketi olan 2024 Finans Yasa Tasarısını önerdi. Bu yasa tasarısı, Kenya'nın kamu borcunun

GSYİH'nin %68'ine ulaşması nedeniyle bütçe açığını ve devlet borçlanmasını azaltmak için 2.7 milyar dolar ek vergi toplamayı amaçlıyor. Ekonomik zorluklar ve sermaye piyasalarına erişim konusunda belirsizlikle karşı karşıya kalan Kenya, IMF'ye başvurarak hükümetin daha fazla fon sağlamak için gelir hedeflerini tutturmasını talep etti. Yasa tasarısı ekmek, bitkisel yağ ve şeker gibi temel ürünlere yeni vergiler getiriyor. En çileden çıkarıcı olanı ise, genç Kenyalı kadınlar arasında öfkeye yol açan, hijyenik çocuk bezleri ve adet pedleri üzerinden alınan bir "eko-vergi" de dahil olmak üzere, kötü bir şekilde adlandırılan "eko-vergiler" getirmesidir. Ayrıca, finansal işlemler için daha yüksek vergiler öneriyor.

Zaten kısıtlı olan mali durumlarını daha da zorlayan bu yeni vergilerle karşı karşıya kalan Kenyalı işçiler sokaklara döküldü. Sosyal medya kısa sürede onların kötü durumlarını paylaştıkları bir platform haline geldi. Merkezi bir liderlik ya da baskın bir devrimci parti olmaksızın, ülkenin dört bir yanındaki gençler saf içgüdüleriyle ayaklandılar - teoriden yoksun ama doğal olarak kendiliğinden gelişen pratikle. Hükümet ise polis şiddeti tehditleri, internetin kapatılması ve geçtiğimiz haftalarda yüzlerce kişinin tutuklanmasıyla karşılık vererek hareketi ezmeye çalıştı. Ruto ve adamları çok sayıda blog yazarını, aktivisti ve sosyal medya fenomenini kaçırarak çoğunluğu genç olan protestocuların gözünü korkutmayı umdu ama pek başarılı olamadı.

Geçtiğimiz Salı günü Nairobi'de küçük protestolar olarak başlayan gösteriler, Maliye Yasa Tasarısının ikinci kez okunmasının ardından büyük şehir ve kasabalara yayılmasıyla Perşembe günü ülke çapında bir harekete dönüştü. Polisin 29 yaşındaki bir protestocuyu öldürmesiyle trajik bir şekilde sona eren gün, Çarşamba günü ulusal kapanma çağrılarını körükledi. Halk şimdi planlı gösteriler ve

olası spontane eylemlerin yanı sıra genel grev çağrısında bulunuyor.

Hükümet başlangıçta tazyikli su ve göz yaşartıcı gaz kullanarak ve yüzlerce kişiyi tutuklayarak baskı uyguladı. Ancak bu taktikler kitleleri bastırmakta başarısız oldu. Protestoların sayısı şiddete rağmen akşam boyunca arttı. Meydan okuyan mahkumların hücrelerinde şarkı söylediklerini gösteren videolar dolaşıma girdi. Birçok slogan yönetici elite karşı duyulan derin nefreti ifade ediyordu. Pankartlarda "Ruto bir hırsızdır!" yazıyordu. "Ruto gitmeli!" "Uyanın, soyuluyoruz!" Kitleler, Kenya'nın ABD emperyalizminin Doğu Afrika'daki stratejik çıkarları için çok önemli olduğunun ve liderlerinin emperyalizmin kuklaları ve sermayenin ajanları olduğunun son derece farkında.

Kenyalıların çoğu inanılmaz derecede genç ve bu gençlik enerjisi protestoların arkasındaki itici güç. Bu kuşağın 1980'ler ve 90'larda IMF'nin dayattığı kemer sıkma politikalarına dair doğrudan anıları olmasa da, tarihin tekerrür etmesine izin vermeyeceklerine dair elle tutulur bir his var.

IMF, kan hazinesini saklayan bir ejderha - yeni bir kurban seçtiğinde uluslararası sermayeyi harekete geçmeye çağırıyor. Bu hikaye çok tanıdık. Bazı okuyucular, Genel Sekreter Tito'nun vefatından sonra Yugoslavya'nın kaderini hatırlayabilirler.

Başlangıçta birçok kibirli milletvekili protestoları görmezden gelmiş ve kendilerine "MPigs" (Parlamento Domuzları) lakabını takmışlardı. Hatta bir milletvekili sosyal medyada dolaşan gösteri görüntülerinin sadece Photoshop ürünü olduğunu iddia etti.

Panik başlayınca hükümet bir dizi değişiklik yaparak taviz vermeye çalıştı. Ekmek ve bitkisel yağ üzerindeki vergileri düşürdüler ve "eko-vergilerin" sadece bitmiş ithalat için geçerli olacağı konusunda halka güvence verdiler. Ülke bu ürünlerin çoğunu yurt içinde ürettiği için bu karar saçma. Ancak bu çok azdı, çok geç kalınmıştı. Güçlerinin tadına varan milyonlar şimdi kendilerine her zamankinden daha fazla güveniyorlar. Hem baskı hem de tavizler sadece hareketi daha da körüklemeye yaradı.

Hükümetin genç protestoculara karşı taktikleri boşunaydı. Kenyalı politikacılar gençlerin ilgisiz olduğunu ve harekete geçmeyeceklerini varsaymışlardı. Ruto'yu iktidara getiren 2022 seçimlerinde, Kenya'da ortalama yaşın 20'nin altında ve nüfusun %65'inin 35 yaşın altında olmasına rağmen, kayıtlı seçmenlerin %40'ından azını gençler oluşturuyordu.

Kenya gençliğinin ve işçi sınıfının bu canlı eylemleri, belki geçmiş kuşakların devrimci eğitiminden yoksun olsa da, Lenin'in Avrupa İşçi Hareketindeki Farklılıklar'daki ruhunu yansıtmaktadır: "Ancak, söylemeye gerek yok, kitleler kitaplardan değil hayattan öğrenirler ve bu nedenle bazı bireyler ya da gruplar sürekli olarak abartır, tek taraflı bir teoriye, tek taraflı bir taktikler sistemine, kapitalist gelişmenin şimdi bir başka özelliğine, şimdi bir başka 'dersine' yükselirler."

Bu "tüm sınıflar arasındaki etkileşim" Kenya işçi sınıfının modern bir Câlût'a karşı savaşıyla kendini göstermektedir. Ancak bilinçli işçilerin karşısında her zaman savaşıacakları bir dev olacaktır. Marx Alman İdeolojisi'nde şöyle der:

"Egemen sınıfın fikirleri her çağda egemen fikirlerdir: yani toplumun egemen maddi gücü olan sınıf aynı zamanda onun egemen entelektüel gücüdür. Maddi üretim araçlarına sahip olan sınıf, sonuç olarak, zihinsel üretim araçlarını da kontrol eder, böylece zihinsel üretim araçlarından yoksun olanların fikirleri genel olarak ona tabidir... örneğin, aristokrasinin egemen olduğu dönemde, onur sadakat vb. kavramlar egemendi, burjuvazinin egemenliği sırasında ise özgürlük, eşitlik vb. kavramlar."

Egemen sınıf ölümcül bir hata yaptı ve ilgisizlikle kopukluğu birbirine karıştırdı. İşsizliğin 18-35 yaş arasında %35'lere ulaştığı günümüzde, pek çok genç Kenyalının geleceğe dair çok az umudu var. Kenyalı protestocuların mesajı açık: kaybedecek çok az şeyleri varken, kazanacakları bir dünya olduğunun farkındalar.

Geçen yıl, etkili bir Kenyalı oligark olan Odinga, hareketin memurların grev eylemi çağrılarıyla kesişme tehdidiyle karşı karşıya kalması üzerine, bir önceki yıl olan 2023 için Maliye Yasası konusunda Ruto'ya karşı kitlesel muhalefeti iptal etti. Odinga, Kenya nüfusunun en zengin %0.1'lik kesimine mensup olup, en alttaki %99.9'dan (48 milyondan fazla Kenyalı) daha fazla servete sahiptir. Hükümet yeni vergi önlemlerinin kalkınma programlarını finanse etmek ve kamu borcunu azaltmak için gerekli olduğunu iddia ediyor. Ancak ülke genelinde, düşük ücretler ve güvencesiz iş sözleşmelerine karşı son beş yılda defalarca greve giden yüz binlerce öğretmen ve sağlık çalışanı bu görüşe şiddetle karşı çıkıyor.

Parti daha önce 2012 Kenya sağlık çalışanlarının grevlerini il Partito Comunista, s. 352'de ele almıştı: "Kenya Sağlık Profesyonelleri Topluluğu sendikası tarafından çağrısı yapılan genel mücadele, Moi

Eğitim Hastanesi işçilerinin derhal mücadeleye girmesine ve kötü çalışma koşullarını protesto etmek ve sözleşmenin uygulanması için şehrin sokaklarında yürütmesine neden oldu. Her seferinde, diğer şehir hastanelerindeki tüm işçiler kardeşleşiyor ve mücadeleye devam ediyor. Grev kıyıdaki vilayete ve yine sendikaların kontrolü dışındaki tüm ülkeye yayılıyor. Çoğu kadın olan işçiler, sendika yönetiminin ihanetini kınıyor. Doğrudan şöyle diyorlar: "Bize danışılmadı ve hiçbir soru masaya yatırılmadı: sadece vaatlerde bulunabildiler. Masada yemek yemenin güvencesi olmadan geri dönmeyiz. Anlaşmanın gerçekten var olduğuna bile inanmıyoruz; müzakereler bize hiçbir şey kazandırmadı ve kendimizi kandırılmış hissediyoruz. Bunun için tüm taleplerimiz karşılanana kadar greve devam edeceğiz. Artık vaatler değil, acil ve somut sonuçlar istiyoruz."

Mombasa limanında altı bin işçi Ruto'nun kapsamlı özelleştirme planlarını durdurarak bölgeyi durma noktasına getirebilir. Kenya Havayolları'ndakiler de dahil olmak üzere binlerce havacılık işçisi Kenya hava sahasını bloke edebilir. Kırsal bölgelerdeki milyonlarca çay, kahve ve diğer tarım işçisi, gelirinin %60'ının tarım sektöründen geldiği bir ülkede kırsal kesimi felç edebilir.

Devam eden harekete rağmen sendikalar, kemer sıkma karşıtı protestolara talepleriyle katılan işçilerin önündeki en önemli engel haline geliyor. Sendikalar, Nairobi'nin sanayi bölgesinde imalat, gıda işleme, kimyasal üretim, plastik ve metal işlerinde çalışan on binlerce kişiyi harekete geçirmeyi reddediyor. Toplam 36 sendikadan oluşan ve 1.5 milyondan fazla işçiyi temsil eden Sendikalar Merkez Örgütü (COTU), bu yılın başlarında 4,000 doktorun yaptığı grev de dahil olmak üzere grev ve protestoları bastırma konusunda kötü bir geçmişe sahip.

Benzer şekilde COTU'nun genel sekreteri Francis Atwoli de Maliye Yasa Tasarısını savunarak "insanlar her yerde vergilendiriliyor ve aslında vergi ödersek ve para doğru kullanılırsa borçlanma sorunundan kurtulmuş oluruz" dedi.

Hükümetin sözde işçi temsilcilerinin "Bırakın pasta yesinler!" tavrı bundan daha yerinde olamazdı. Başkan Ruto, protestoların yapılabileceği yerleri kısıtlayan ve "ihlaller" için yarım yıllık ortalama ücrete denk gelen 770 dolara kadar acımasız para cezaları getiren 2024 Toplantı ve Gösteri Yasası gibi daha fazla polis devleti önlemi uygulamaya hazırlanıyor.

Ancak geçen haftaki gösterilerin ardından hükümet tutumunu yumuşattı ve Ruto, araba sahipliği, ekmek ve yerel olarak üretilen ürünlerden alınan eko-vergi de dahil olmak üzere bazı yeni vergilerin kaldırılmasına yönelik önerileri onayladı. Maliye bakanlığı bu tür imtiyazların 2024/25 bütçesinde 200 milyar Kenya şilini (1.56 milyar dolar) tutarında bir delik açacağını ve harcamalarda kesinti yapılmasını gerektireceğini söyledi.

Protestocular ve muhalefet partileri tavizlerin yetersiz olduğunu ve tasarıdan vazgeçilmesini istiyor. Burjuva hükümeti, işçileri kurşuna dizdiği kadar kibar bir şekilde, son ulusal kargaşayla birlikte artık onları dinlemeye başladı.

Başkan Ruto Çarşamba günü bir televizyon konuşmasında şunları söyledi: "2024 Maliye Yasa Tasarısı'nın içeriğiyle ilgili devam eden tartışmalar üzerine düşündükten ve 2024 Maliye Yasa Tasarısı ile hiçbir ilgisi olmadığını haykıran Kenya halkını dikkatle dinledikten sonra, kabul ediyorum ve bu nedenle 2024 Maliye Yasa Tasarısı'nı imzalamayacağım." Ruto, "Halk sözünü söyledi"

dedi. "Tasarının kabul edilmesinin ardından, ülkede tasarıya karşı yaygın bir memnuniyetsizlik ifadesi yaşanmış, bu da ne yazık ki can kaybı, malların tahrip edilmesi ve anayasal kurumlara saygısızlıkla sonuçlanmıştır".

Bu geri adım, Ruto'nun tartışmalı vergi reformlarını kamuoyu muhalefeti karşısında savunmasının ardından geldi. Ancak Ruto, bunun bir gün önce kitlesel protestoların şiddete dönüşerek 23 kişinin ölümüne yol açmasının ardından geldiğini unutmuş ya da en azından kabul etmemiş görünüyor. Şimdi tüm dünyanın gözü, işçi sınıfı ile yönetici elit arasındaki mücadelenin gerçek zamanlı olarak yaşandığı Kenya'da. Devrimci coşku artarken, başta gençler olmak üzere Kenyalı işçiler kritik bir kavşakta duruyor. Sokaklardan gelen mesaj açık: Kaybedecek hiçbir şeyleri kalmayan işçiler, kemer sıkma ve borç zincirlerinden kurtulmuş bir gelecek için mücadele etmeye hazır.

Kenya'nın geleceği için verilen mücadele henüz sona ermedi ve tarih ilerledikçe, işçilerin cesareti ve kararlılığı şüphesiz dünyanın dört bir yanındaki proleter hareketlere ilham verecek. Kenya'da dolaşan hayalet, uluslararası işçi sınıfına bir çağrıdır: proleterlerin zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyleri yok; kazanacakları bir dünya var.

Kenya - Burada ve Şimdi

Kenya bugün Afrika'da kapitalist gelişmenin en ileri noktalarından birini temsil etmektedir. Kenya'nın GSYİH büyümesinin %1,6'ya düştüğü 2008 küresel mali krizinin ardından, ülke 2015-2023 yılları arasında yıllık ortalama %5,4 GSYİH büyüme oranıyla güçlü bir ekonomik toparlanma yaşamıştır. 2011'de %14'e kadar yükselen enflasyon son yıllarda istikrar kazanmış olup 2023'te ortalama %6 civarında

olacaktır. Hem yerel hem de uluslararası faktörler bu istikrarı desteklemektedir.

Kenya'nın ihracat ekonomisi tarımsal üretime odaklanmıştır. 2023 yılında ana ihracat kalemleri arasında çay (%19), tarım ürünleri (%18), mamul mallar (%16) ve kahve (%5) yer almaktadır.

Geleneksel bir dayanak noktası olan çay ihracatının değeri, yıllık %12'lik daha ılımlı bir hızla da olsa artmaya devam etmektedir. Ayrıca çiçek ve taze ürün ihracatındaki artış tarım sektörünü destekleyerek Kenya'nın ekonomik dayanıklılığına ve kalkınmasına katkıda bulunmuştur.

Kenya hükümetinin altyapı geliştirme, teknoloji ve yenilenebilir enerji konularına odaklanması da ekonomik büyümeyi desteklemiştir. Standart Hat Demiryoluna yapılan yatırımlar ve Mombasa limanının genişletilmesi lojistik ve ticaret verimliliğini artırmıştır. Aynı zamanda, Nairobi'de gelişen ve 'Silikon Savanı' olarak adlandırılan teknoloji merkezi, Kenya'yı Afrika'da dijital inovasyon alanında lider konuma getirdi.

Çin'in özellikle Kuşak ve Yol girişimi kapsamındaki kalkınma teşebbüsleri Kenya'nın altyapısını derinden etkilemiştir. Önemli projeler arasında Nairobi'yi liman kenti Mombasa'ya bağlayan ve ticaret verimliliğini önemli ölçüde artıran Standart Hat Demiryolu'nun inşası yer almaktadır. Ayrıca Çinli firmalar kritik yol ağları ve enerji projeleri geliştirerek Kenya'nın altyapısal ilerlemelerini desteklemek için çok ihtiyaç duyulan sermaye ve uzmanlığı sağlıyor.

Amerika Birleşik Devletleri de Kenya'nın kalkınmasında çok önemli bir ortak olmuştur. ABD, Amerikan Uluslararası Kalkınma Ajansı ve Power Africa girişimi gibi programlar aracılığıyla sağlık,

eğitim ve enerji dahil olmak üzere çeşitli sektörlere katkıda bulunmuştur. Amerikan yatırımları, Kenya'nın 2030 yılına kadar evrensel enerji erişimine ulaşma hedefiyle uyumlu olarak, özellikle jeotermal ve rüzgar enerjisi olmak üzere yenilenebilir enerji projelerinin teşvik edilmesinde önemli rol oynamıştır. Yurt içinde ise Kenya, ekonomik büyümeyi yönlendiren güçlü bir yerel sermayedar sınıfının yükselişine tanık oldu. Özellikle bankacılık, telekomünikasyon ve tarım sektörlerinde önde gelen Kenyalı girişimciler ve işletmeler ülkenin kalkınmasına önemli katkılarda bulunmuştur. Safaricom, Equity Bank ve KCB Group gibi şirketler önemli işverenler ve finansal kapsayıcılığın ve teknolojik inovasyonun geliştirilmesinde önemli oyunculardır. Bu yerli sermayedarlar Kenya'nın ekonomik gidişatını şekillendirmede etkili olmuş, yabancı yatırımları tamamlayan ve yıllık ~%5 ekonomik büyümeyi sağlayan bir özel sektörü teşvik etmişlerdir.

Ancak Kenya proletaryası sermayenin temettülerinden pay alamıyor. Bunun yerine, artan ihtiyaç fiyatları nedeniyle ücretlerinin satın alma gücünde bir azalmayla karşı karşıya kalıyorlar. 2020 ve 2022 yılları arasında gerçek kazançlar, ortalama %2,7'lik bir düşüşle istikrarlı bir düşüş gösterdi. Bu eğilim, enflasyon oranlarının 2022'de yükselmesiyle devam etti ve Haziran 2022 ile Haziran 2023 arasında ortalama enflasyon %8,7'ye ulaşarak Ekim 2022'de %9,6 ile 2017'den bu yana en yüksek seviyeye çıktı. Çalışanların %77 gibi çarpıcı bir oranı asgari ücretin altında kazanıyor ve ortalama geliri olanlar gelirlerinin %60'ını yalnızca gıdaya harcıyor.

İşçiler ekonomik olarak hayatta kalmak için sıkı bir mücadeleye girmek zorunda kalıyor ve anti-kapitalist mücadelede değerli bir deneyim kazanıyor. Yerel olarak ve belirli sektörlerde

başlayan bu mücadelede, işçi sınıfı için birleşik bir cepheye dönüşmelidir.

Mevcut protesto ve grev dalgası, Kenyalı işçiler arasında artan sınıf bilincinin bir kanıtıdır. Yerel ve uluslararası kapitalistler tarafından dayatılan baskıcı kemer sıkma ve sömürü politikalarına karşı kalkışıyorlar. Bu hareket sadece belirli politikalara değil, daha geniş meselelere karşı çıkmakla ilgilidir: uluslararası hareketler, insanlardan ziyade kâra öncelik veren bir sistemin temellerine meydan okumaya her zamankinden daha fazla yaklaşmaktadır.

Onlara Güvenmeyin!

Bu kapitalist hükümet, tüm öncülleri ve tüm yavruları gibi, işçi sınıfının çıkarlarını utanmazca görmezden geliyor, bunun yerine kapitalizmin yüklerini onların sırtına yüklüyor. Onların emeğini çalıyor ve ardından sistemin kaçınılmaz başarısızlıkları için onları suçluyor. Ulusal ve uluslararası sermayenin devasa ağırlığı işçilerin omuzlarındadır ve iktidarda kim olursa olsun bu durum değişmeyecektir. Kısa vadeli ekonomik değişimler, yönetimin kapitalist elitlere ne kadar iyi hizmet ettiğine dair yatırımcı güvenine verilen tepkilerdir.

Kapitalizmin amansız krizi işçi sınıfına yönelik sürekli saldırıları körüklüyor ve bu saldırılar içi boş hükümet vaatleri ya da parti bağlantılarından bağımsız olarak devam edecek. Parlamento üyeleri, kapitalist çıkarların bekçilerinden başka bir şey değildir ve sistemin dış görünüşünü çok bariz bir şekilde lekelemedikleri sürece kendilerini zenginleştirirler. Bu arada, toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfının sömürülmesine karşı çıkmamaktadır.

İşçi sınıfı bu gerçeği biliyor ama henüz iktidarı ele geçirmek için kararlı bir şekilde harekete geçmedi. İşçiler dünyayı her gün yeniden inşa etmekte, sömürüden, yoksulluktan, ekonomik krizlerden ve savaşlardan arınmış bir dünya tasavvur etme ve yaratma potansiyelini kapsayan muazzam bir güce sahip olmaktadır. Ancak bu vizyona ulaşmak için kapitalizmin yıkılması ve katkıların yeteneğe dayandığı ve ihtiyaçların buna göre karşılandığı komünist bir toplumun kurulması gerekmektedir. Komünizm, kapitalizmin neden olduğu yaygın aşırı üretimi, israfı ve ekolojik yıkımı ortadan kaldıracak, bunların yerine "yeşil" sürdürülebilirlik gibi boş bir retorik olmaksızın insanlığa gerçekten hizmet eden rasyonel üretimi getirecektir.

Komünizm yoksulluğu ve savaşı sona erdirecektir, ancak bu herhangi bir partiye, özellikle de komünist ya da sosyalist olarak maskelenenlere oy vererek başarılamaz. Gerçek değişim ancak Enternasyonal Komünist Partisi önderliğindeki işçi sınıfı iktidarı ele geçirdiğinde gerçekleşecektir.

Savaş Ekonomisinin Yükü Göçmenlerin ve Çocukların Omuzlarında

Kapitalist sistemin omuzlarına yüklediği ağır yük altında boynu bükülmüş işçi sınıfının hayatı, beterin beterini yaşayanlar ve ondan da beterin beterini yaşayanlar zinciriyle sürüp gidiyor. Her bir basamakta bir alta bakıp iyinin kötüsüne sahip olduğuna şükreden sınıf bilincinden yoksun yığınların içi burkularak yüz çevirdiği insanlık dışı şartlarda çalışmak zorunda kalan göçmenler ve çocukların kurtuluşu sınıfın birlikte mücadelesinden geçer. Sınıfın bu mücadeleyi gerçekleştirebilmesinin tek yolu ise mücadeleciler sendikalarda örgütlenmek ve sendikalarda dezavantajlı konumu yüzünden çifte sömürüye maruz kalan işçiler için sendikaları gerekli çalışmalarını yapmaya zorlamaktır.

Orta Doğu ve Doğu Avrupa'da gerçekleşen emperyalist kapışmanın kızıştığı günlerdeyiz. İşçi sınıfına daha da büyük sefalet ve katliam koşulları getirecek çok daha yıkıcı bir savaşa hazırlanan burjuvazinin irili ufaklı unsurları taraflarını netleştiriyor ve büyük savaş için deneylerini yapıyor. Bu durum işçi sınıfına pek çok ülkede savaş, ekonomik kriz ve artan baskı şiddeti olarak dönüyor. Kapitalizmin dehşet verici yüzüyle karşılaşan yığınlar sınırlara birikirken, kurtuluş umuduyla vardıkları sınırlarda silahlarla karşılaşıyorlar. 2021 yılında Avrupa'ya göçen ve Avrupa vatandaşı olmayan 2.3 milyon insanın yanı sıra resmi sayılara göre 2022'ye kadar 5 bin kişi Avrupa sınırlarında can verdi. Türkiye'de 2022 yılında 5 milyon göçmen bulunduğu belirtiliyor. Kaçak yollarla gelen ve kayıt dışı çalışanların sayısı ise bilinmiyor.

Yoğun göç dalgasının beraberinde gelen işsizlik ise başka bir göç dalgasına meydan hazırlıyor: 2021 yılında Avrupa'dan Avrupa ülkesi olmayan ülkelere göç eden kişi sayısı 1.1 milyon civarırken, Türkiye'den göç edenlerin sayısı 467 bin. Dalgalar halinde sınırlarda, konsolosluklarda ucuz iş gücü olmanın yarışını verirken, göçmenlik "imtiyazı" en çok mülkü olandan, en iyi eğitimleri alabilme fırsatı bulmuş olanlara, oradan ağır ağır ve pek çok ülkede bu noktaya dahi varmadan daha dezavantajlı işçi kesimlerine doğru gidiyor. UNİCEF'e göre Yunanistan sınırındaki et pazarından hemen iş hayatına girecek genç erkek işçiler kadar (%39), çocuk göçmenleri de (%39) alıyor ve çocukların %81'i erkek. İtalya ise aldığı çocukları %95 oranında erkekler arasından seçiyor ve çocukların toplamının %84'ünü sahipsiz çocuklar oluşturuyor. Bir yandan iş gücü ihtiyacını bir yandan geleceğin büyük savaşları için asker ihtiyacını katliamdan kalanlarla dolduruyorlar.

Türkiye'de göçmen işçiler istenmeyen ve tehlikeli iş kollarında 15-20 saat çalışıp sonunda maaşlarını alabilirlerse şükrediyorlar. Aynı iş için yerli çalışanlardan çok daha düşük ücretlere razı oluyorlar. Kaçak göçmenler için durum daha da korkutucu bir hal alıyor. Sınır dışı ettirme tehdidiyle

yeri geldiğinde tacize, tecavüze, darba susmak zorunda kalıyorlar. Bazı göçmen işçilerin can güvenlikleri için sanayi bölgelerine gruplar halinde girip çıktığı görülüyor. İş kazası sonucu yaralanan veya ölenlerin kaydı dahi tutulamıyor ve patronlar hiçbir bedel ödemediği için sömürü çarkını döndürüyor. Her doğal afette akıbetleri bilinmeyen, cinayetlerinin izleri sürülemeden göçmenlerinse ciddi bir sınıf dayanışmasına ihtiyacı olduğu ortada. Sağlık, barınma ve eğitime çok daha pahalı bir şekilde ulaşabilen göçmenlerin yaşamı çıkışsız hale geldiğinde göçmenlerin bir kısmı bir başka tehlikeli göç yolculuğuna hazırlanıyor. Bu döngünün sonu her halükarda ağır sömürü koşullarına veya büyük katliamlara çıkıyor.

Ağırlaşan global kriz ve savaş koşulları çocuk işçi sayısını da artırıyor. Giderek büyüyen oranlardaki yasal çocuk işçiler, mesleki hazırlık kisvesi altında piyasanın çok altında ücretlere uzun süreler çalışmak zorunda kalıyor. Hane gelirinin düştüğü ve evi idare edebilmenin her geçen gün zorlaştığı koşullarda çocuklar hane gelirine katkı sunmak zorunda kalıyor. Zorunlu göç yoluyla gelenlerin ve toplumun en dezavantajlı kesimlerine dahil olan işçi çocukların çok sert koşullar altında sömürüldüğünü görüyoruz. Türkiye’de çocuk işçilik, küçük burjuvazi ve orta ölçekli burjuvazinin devlet eliyle çoğaltılmış ve iktidar partisi taraftarı iş adamları derneği MÜSİAD çatısı altında toplanmış ucuz iş gücüne aç yeni burjuvazinin ihtiyacını gidermek için artırılıyor. MÜSİAD üye sayısı 2020 yılında 11 bin iken 2023 yılında 13 bine ulaşmış. Borçlandırılarak kapitalini büyüten burjuvazi ise ekonomik kriz koşullarında dayanacak yeterince sermayesi olmamasının hincını işçiyi sömürüşünün şiddetini artırarak çıkarıyor.

TÜİK verilerine göre 2023’de 15 – 17 yaş arası çocukların işçi olarak çalışma oranı %22,1 artmış. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) verilerine göre MEB’e bağlı Meslek Edindirme Merkezlerindeki 1,5 milyona yakın çocukla, mülteci işçi çocuklar ve illegal yolla çalıştırılan çocuklarla birlikte çocuk işçi sayısının yaklaşık olarak 3,5 milyona yakın olduğu tahmin ediliyor. Çocuklar mesleki eğitim adı altında

çalıştırıldığı gibi hizmetten, tekstile, tarıma, metale pek çok alanda işçi olarak sömürülüyor. 2022 verilerine göre Türkiye’de enflasyon oranları %12.28 iken 2022’de %72.31, 2024’te ise biraz gerileyerek %59.52’ye varıyor. Geçinebilmek için tek maaşı bırakın iki maaşın bile yetmediği koşullarda çocuklar da ihtiyaçlarını gidermek ve haneye katkı sunmak için çalışmak zorunda kalıyor. Aynı zamanda bir yandan da işsizlik oranları tırmanmaya devam ediyor: DİSK-AR’ın 2024 verilerine göre geniş tanımlı işsizlik oranı %27,2 ve son bir yılda geniş tanımlı işsiz sayısı 10,7 milyona ulaştı. Görüldüğü gibi çocukların iş hayatına sürülüşü sadece işçi ihtiyacından değil, ucuz işçi ihtiyacından doğuyor. Kapı kapı iş arayan yetişkinlerin sayısı her geçen gün artarken çocukların iş hayatına çekilmesi için devletin gösterdiği özel çaba da büyüyor. Eğitim – Sen’in yayımladığı bildiriye göre Mesleki Eğitim Merkezleri aracılığıyla iş hayatına katılan 1,5 milyon öğrencinin, 300 bini 18 yaşının altında. Buna rağmen mesleki eğitimde çalışma yaşının 12’ye indirilmesi konuşuluyor.

Mesleki eğitim adıyla her geçen gün büyümeye devam eden çocuk işçi havuzu, bugünün kriz koşullarında piyasaya ucuz iş gücü sağlamakla birlikte MESEM aracılığıyla patronlara finansman sağlanıyor. ISIG Meclisinin verilerine göre 2024 yılında bedavaya çalıştırılan öğrenci-işçiler için patronlara 1 milyar 698 milyon TL ödendi. Bu programa yatırılan kamu kaynağı son üç yılda 15 milyar liraya ulaştı. Eğitim çerçevesinde döner sermaye kapsamındaki üretim gelirleri 2 milyar liraya yükselirken, bu gelirden öğrenci ve öğretmenlerin payı 300 milyon. Ortaokul sonrası çocukları haftanın dört günü iş yerlerinde uzun saatler çalıştıran burjuva eğitim sistemi, şimdi de 7. ve 8. sınıftan (12-13 yaş arası) tüm öğrencilerin yaz dönemlerinde gidebileceği beceri geliştirme programı kapsamında oluşturulmuş zanaat atölyeleriyle alanını genişletiyor. Bu programla tehlikeli iş kollarında çalışan çocuk sayısı da artmış oldu.

2013 yılından itibaren 2024 başlarına kadar toplam 775 çocuk işçi hayatını kaybetti. Tarım/Orman iş kolu ölümlerin %55'inin gerçekleştiği alanlar ve bunu inşaat/yol, metal, konaklama ve gıda alanlar takip ediyor. Ölen çocukların 80'i göçmen çocuk işçi ve 71'i Suriye kökenli. Tabii ki göçmenlerle ve illegal iş kolları ile ilgili verilere ulaşmanın güçlüğü aslında yaşanan katliamın gerçek yüzünü bizden saklıyor. Aynı zamanda iş yerlerinde çocuklara karşı gerçekleştirilen bedensel ve psikolojik şiddetin boyutlarını da en çıplak haliyle göremiyoruz. Sınırlı araştırmalardan anladığımız kadarıyla çocuklar iş yerlerinde hakarete ve itilip kakılmaya maruz kalıyor. Pek çok iş yerinde cinsel istismardan aşırı çalıştırmaya çocuk bedeni her şekliyle sömürülüyor.

Görüldüğü gibi dezavantajlı kesimlerin iş ortamlarında sömürüsü çok daha yoğun bir şekilde gerçekleşiyor. Güvencesizliğin çok daha derinleştiği işçilik koşullarında işçiler işten çıkarılma korkusuyla örgütlenmeden uzak duruyor. İşçilerin örgütlü birliği olmadan koşullarını iyileştirebilmesi mümkün değildir. Her kesimden işçinin doğrudan sendikalara katılarak veya sendikaya katılabilme imkanı olmayan yerlerde mücadele birlikleri oluşturarak sınıf mücadelesini örmesi şarttır. Sendikal mücadelede hem göçmen işçilerin hem de çocuk işçilerin sıkıntıları özel olarak tartışılmalı, onları dezavantajlı konumlarından kaynaklı ekstra saldırıya uğramaktan koruyacak mücadele yöntemleri uygulanmalıdır.

İrkçılığa ve gerontokratik yaklaşıma karşı düzenli olarak sendika içinde çalışmalar yürütülmelidir. Her ırktan ve yaştan işçiler mücadelede birbirine kenetlenerek güçlenirler. Bizi birbirimizden ayıran her söylem bizlere karşı kullanılan silahtır. Son kırk yılda burjuvazinin grevleri ertelemeledeki bir numaralı gerekçesi milli güvenlik riski oldu. Kriz ve büyüyen savaş bu söylemi raflarda daha uzun tutacak gibi görünüyor. Zaten sendikaların etkisinin cılız olduğu Türkiye'de rejim sendikaları mücadele alanlarını daha da güçlü bir şekilde engelliyor. EKP olarak biz bütün dünya işçilerinin mücadelede birleşmesini devrimin tek yolu olarak görüyoruz.

İşçileri kendi sendikalarında mücadeleciler olmalarının yanı sıra sendikalar arası çatı organizasyonlar oluşturarak farklı sektörlerden işçileri ve farklı sendikalardan işçileri bir araya getirmeye çağırıyoruz. Sınıfın hangi kesimi olursa olsun kazanımlardaki ve mücadeledeki artış, bütün sınıfın kazanımlarının artmasına ve mücadelenin büyümesine katkı sunacaktır.

Dünya Burjuvazilerinin İkiyüzlü Hesapları ve Filistinlilerin Katliamı

Birçok Batı ülkesinde, yani ABD ile ittifak içinde olan ülkelerde, Filistin davası halk arasında sempati görmekte ve bazı durumlarda büyük kalabalıkların katıldığı destek gösterileri düzenlenmektedir. Bu durum son zamanlarda Birleşik Krallık, Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde de görülmüştür.

Filistin halkının içinde bulunduğu kötü durum örnek bir baskı ve adaletsizlik vakası olarak tanımlanmakta ve "Filistin dünyadır" sloganına göre Filistin halkına karşı saldırılarla mücadele etmek tüm adaletsizlik ve siyasi baskılarla mücadele etmenin bir yolu olarak görülmektedir.

Bu inanç, günümüz kapitalizmdeki çatışmaların genelinde olduğu gibi, sivil halk arasında korkunç katliamlara yol açan ve çatışmaya dahil olan taraflar arasındaki güç ilişkileri açısından belirgin bir şekilde asimetrik bir karaktere sahip olan bir savaşın dehşetinden kaynaklanan öfke, merhamet ve dayanışma duygularıyla beslenmektedir.

Ancak bu tehlikeli bir basitleştirme değildir.

Bir savaşın asimetrik doğası onun özünü tanımlamaz. Gazze'de burjuva İsrail devletinin ordusu proleter kitlelerle ve isyan halindeki mülksüzlerle değil, bölgesel ve dünya emperyalist güçleri tarafından desteklenen Hamas'ın başını çektiği burjuva partilerin silahlı milisleriyle karşı

karşıyadır.

Filistin proleterleri, elbette Filistin burjuvazisi de dahil olmak üzere, bu çatışan burjuva oluşumların ikiyüzlü hesaplarına göre sadece kurbanlıktır.

Pasifist yönelimiyle bilinen bir kibbutzda İsraili sivillere karşı gerçekleştirilen ve çok sayıda göçmen proleterleri de etkileyen 7 Ekim katliamı böyle bir hesaplama idi. Bu saldırıyı tasarlayanlar, organize edenler ve uygulayanlar binlerce Filistinlinin katledilmesine yol açacağını biliyorlardı. Saldırı, İran'ın başını çektiği bir başka emperyalist devletler bloğunun çıkarları doğrultusunda İsrail ve müttefiklerinin bölgesel planlarına darbe vurmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Hem milli hem de sınıfsal düzeyde iki kat ezilen Filistin işçi sınıfının çıkarları, Hamas'ın ve destekçilerinin, müttefiklerinin ve finansörlerinin politikalarıyla tamamen çelişmektedir.

Bölgesel ve küresel burjuva güçlerin manevralarıyla yaratılan ve şiddetlendirilen yetmiş yıllık İsrail-Filistin çatışması, emperyalizm çerçevesinde bir çözümün aşılması olduğunu kanıtlamaktadır.

Dünya kapitalizmi hem kendi kurtuluşu hem de insanlığın yıkımı olan bir duruma doğru ilerliyor: üçüncü bir dünya savaşı. Aşırı üretimin ekonomik krizi insanlığı uçurumun eşiğine getirmiştir. Kapitalist devletler Filistin'de "iki halk, iki devlet" çözümüne ulaşırlar bile, bu sadece halihazırda devam eden çatışmanın daha yüksek, daha ciddi bir seviyesinin devamı olacaktır. Başka bir deyişle, cephenin her iki tarafında da başta proleterler olmak üzere çok daha fazla sayıda kurban olacaktır.

Sözde "Filistin direnişinin", yani kapitalizm çerçevesinde bir Filistin devletinin kurulmasının tarafını tutmak, baskının ya da sosyal ve siyasi adaletsizliğin yenilgiye uğratılmasına değil, gözlerimizin önünde hızla gelişen yeni dünya savaşında proleterlerin konuşlandırılmasına giden yola girmek anlamına gelir.

Gazze'deki katliamlara tepki olarak harekete geçen dünya kitlelerinin iyi niyetlerinin savaşı genişletmek ve sürdürmek amacıyla kullanıldığı, bu hareketlerin "ateşkes" çağrısı yapmanın ötesinde, 70 yıllık bu çatışmada Filistinli milli-burjuva partilerinin arkasında hizalanan örgütler tarafından yönlendirilmesiyle kanıtlanmaktadır.

Bu örgütler ne Filistinli milliyetçi partileri, ne de onları destekleyen emperyalist rejimleri eleştiriyor, ne İsrail işçilerine hitap ediyor, ne de Gazze'deki burjuva partilerinin milisleri tarafından İsraili proleterlere yönelik gerçekleştirilen katliamlara karşı herhangi bir dayanışma çağrısında bulunmaktadır.

Bu Filistin yanlısı politikardan ortaya çıkan etik yasa, daha küçük sivil katliamını meşrulaştırarak en büyük katliama uğrayanların yanında durmak olsa gerek. Sorun şu ki, çatışmanın doğasını açıklayan şey kayıpların sayısındaki asimetri değildir; bu asimetri, doğası gereği burjuva olan ve diğer kapitalist devletlerin artan katılımını gerektirecek bir çatışmanın gelişiminde değişmeye son derece açık bir olgudur.

İsrail-Filistin çatışmasının burjuva doğasını görmezden gelerek, gelişigüzel bir şekilde güçler asimetrisinin arkasına saklanarak, Filistin yanlısı hareketler uluslararası düzeyde daha büyük kitleleri sosyal olmayan, yani sınıflar arasında değil, aynı sınıftan devletler, kapitalistler arasındaki bir savaşa dahil etmeyi amaçlamaktadır.

Bu şekilde, İslamcı rejimlerdeki kadınların maruz kaldığı tacizler de dahil olmak üzere, ezen ve ezilenler arasındaki her türlü ayırım, devletler çatışmasının arkasında kaybolur: bu, "Filistin davasını" desteklemesi gereken ülkelerdeki sömürü ve sınıf egemenliğine karşı mücadelenin sonu anlamına gelir. Sömürü, adaletsizlik ve baskıya karşı mücadele edildiği iddia ediliyor; bunun yerine, bu anlamdaki her türlü mücadele, Filistin halkının ulusal baskısına karşı bir tepki olarak gerekçelendirilen kapitalist devletler arasındaki bir

çatışma lehine bir kenara bırakılıyor.

Arap-Ortadoğu bölgesinde, Filistin sorunu -ABD- İsrail şeytanına karşı mücadele- proleter kitleleri kendi hedefleri uğruna ve kendi burjuva rejimlerine karşı mücadeleden saptırmak için kışkırtılmaktadır. Türkiye ve İran, burjuvazinin kendi proleterlerini savaş propagandasıyla meşgul etme ve sınıfsal hedeflerini boğma stratejisinin belki de en çarpıcı örnekleridir.

Batı ülkelerinde, "ateşkes" ve "Filistin davası"na destek için yapılan eylemlerin merkezi üniversitelerdir. Öğrenciler, küçük burjuvalardan bile daha kolay bir şekilde aktivist harekete en kolay katılabilecek sosyal tabakadır, çünkü akademik kurumlarda yoğunlaşmış ve yerleşmişlerdir ve eğitimlerine bir süreliğine ara vermek, küçük burjuvazinin girişimlerini kesintiye uğratması kadar zor değildir. İşçilerin durumu onlara kıyasla daha da vahimdir. Öğrenciler şirket despotizmine tabi olmadıkları için işçilerin durumundan çok daha uzaklar; özellikle de ücret kaybına uğramazlar. Öyle ki, bir öğrenci "grevinden" söz etmek kesinlikle hatalıdır.

Bu özellikler, sosyal tabakalarının sınıflar arası doğası ve çoğunu proletaryadan daha yüksek bir sosyal konuma iten bireysel sınıf konumlarının geçici doğası ile birleştiğinde, öğrencileri büyük burjuvazinin siyasi personelinin saflarını yenilemek için zaman zaman çektiği çoğunlukla küçük burjuva bir hareket haline getirir.

Proletaryada olduğu gibi sağlam bir dayanak sağlayacak bir konumu ya da toplumsal işlevi olmayan öğrenci hareketi, acizlikle nitelenir ve sonuç olarak gürültü çıkarır, şaşırtır ve nihayetinde aynı sahte radikalizme yol açar. Proleterlerin ise kırmaları gereken daha büyük kısıtlamalar vardır, ancak sonunda başardıklarında, toplumsal ve dolayısıyla siyasi güçlerinin farkına varırlar.

Öğrenci hareketi, küçük burjuva doğası nedeniyle, burjuvazinin ve proletaryanın sınıfsal konumları arasında bocalamaya ve daha güçlü olan sınıfı tercih

etmeye mahkumdur. Burjuva kurumları aracılığıyla yayılan kültür nedeniyle burjuva ideolojisine proletaryanınkinden daha yatkındır. Dolayısıyla oportünist partilerin yenilenmesi için verimli bir zemindir; bu partiler saflarını yenilemek için verimli bir ortam bulmakta, "işçiler ve öğrenciler mücadelede birleşti" sloganını topluca papağan gibi tekrarlamaktadır ki bu sadece küçük burjuva aktivizmiyle hizalanan işçiler anlamına gelebilir.

Amerikan üniversitelerinde devam eden eylemler doğal olarak 1960'lı ve 70'li yıllarda Vietnam savaşına karşı yürütülen savaş karşıtı hareketi hatırlatıyor. O dönemde burjuva Amerikan Devleti doğrudan çatışmaya dahil olmuş ve on binlerce genci zorunlu askerlik yoluyla ölüme göndermişti. Dünya Savaşı sonrası yeniden yapılanma döneminde elde edilen istikrarın doruğunda ve emperyalist güçler tiyatrosundaki yerleşik hakimiyetleri sayesinde, genç Amerikalılar artık anavatanlarının sınırlarından çok uzaktaki bir savaşta ölmeye gitmek istemiyorlardı. Amerikan burjuvazisinin bir kesimi de askeri angajmanı sürdürme tercihinin bir hata olduğunu düşünüyordu. Eylem halindeki kitleler, ister üniversitede ister dışarıda olsun, çok daha büyüktü.

Bugün durum oldukça farklı. Kapitalist toplum on yıllardır artan refahın yanlısamalarını yakıp kül etti ve umutsuzluk atmosferine gömüldü. Orta halli küçük burjuvazi gün geçtikçe inceliyor ve parçalanıyor. Sınıfı etkileyen güçsüzlüğün tipik bir sonucu olan çaresizlik, fanatik ve gerici hareketlerde kendini gösteriyor. Öğrenci çevresi de bir istisna değildir; bu hareket, çeşitli kimlikçi kanatlardan, toplumsal devrimi gizemlileştiren ve burjuva savaşıyla değiştiren sahte devrimci çözümlere ölümcül bir şekilde kapılmaya kadar sahte radikalizmi benimseme eğilimindedir.

Enternasyonal Komünist Partisi gençlere, öğrencilere ve işçilere, işçi ve komünist hareketin, kapitalist devletler arasındaki tüm savaşlara karşı toplumsal devrimin yolunu göstermektedir.

Filistin proletaryasının ve mülksüzlerinin, diğer ulusal azınlıklarla birlikte (örneğin Kürtler gibi) ikili milli ve sınıfsal sömürsünün sona ermesi ancak uluslararası komünist devrim yoluyla gerçekleşebilir. Bizi hedefimize giden tarihi yola sokacak olan siyasi yönelim, Filistin yanlısı kamp tarafından körüklenenlerin tam tersidir: işçiler her ülkede, Gazze ve Batı Şeria'da da kendi burjuvazilerine karşı mücadele etmelidir. Tüm ülkelerin proleterleri savaş adına sınıflar arası dayanışmaya "Hayır!" demelidir. İsrail proleterlerine de çağrıda bulunmalı, onları Filistin proletaryasıyla yan yana İsrail devletine karşı mücadele etmeye teşvik etmeliyiz.

Türkiye'de Hayvan Katliamı Yasası

Geçtiğimiz aylarda gündeme gelen ve sokak hayvanlarının katledilmesini öne süren ve Hayvan Haklarını Koruma kanununun bir eklentisi olan yasa tasarısı, son ayların gündeminde büyük çalkantı yaratmıştır. Başta bu yasa tasarısının işçi sınıfı ile olan ilişkisi uç veya temelsiz görünebilir. Sonuçta var olan sistemin baskı aracı olan devlet tarafından ezilen işçi sınıfı ile sokak hayvanlarının güvenliği ve sağlığını tehlikeye sokan bu yasa arasında açık bir bağ kendisini belli etmemektedir. Fakat; bireyin metalaşması, işçilerin çalışma koşulları, işçinin yaptığı iş üzerinde hak sahipliğinin eksilmesiyle ötekileşmesi bu kapitalist sistemin tek yan etkisi değildir. Doğanın sömürülmesi, metalaşması ve ötekileştirilmesi de kapitalizmin bir sonucudur. Bu yasa ile yapılması planlananların eleştirilmesi ve karşısında sınıf mücadelesini vurgulamak ise kapitalizme karşı direnişin bir başka ayağından başka bir şey değildir ve bizce bu göz ardı edilemez.

Öncelikle yasa tasarısından bahsetmek gerekirse bu yasa, 2004'te yürürlüğe giren Hayvanları Koruma Yasasına çeşitli düzenlemeleri öngörmektedir. Bu düzenlemelerden en önemlisi ise etkili bir yaklaşım olan "yakala-kısırlaştır-sal" yerine "uyutmanın", ya

da daha açık bir dille öldürmenin, tercihidir. Bu yasa uyarınca yakalanan ve 30 gün içerisinde sahiplendirilemeyen sokak hayvanları "uyutulacak" ve barınaklarda boş bıraktıkları yerleri başka sokak hayvanları alacaktır. Bu yasa ile hayvan nüfusunun kontrol altına alınması hedefleniyor olsa da yasanın toplu hayvan katliamından öteye geçemeyeceği bizce açıktır. Bu yasa ile amaç herhangi bir nüfus kontrolü yerine en düşük masraf ile en yüksek kâra sahip kısa süreli sonucun elde edilmesidir. Barınaklardaki hayvanların uzun süreli bakımı ve sahiplendirme süreçlerinin yarattığı masraflardan kaçınılırken kısa süreli nüfus kontrolünün sağlanması bu yasanın bel kemiğidir. Nüfus kontrolünün sözdeliği ise basit ekolojik kurallara açıklanabilir. Ani bir nüfus eksikliğini kaynak eksikliği takip etmezse, rekabetin aniden azalması yüzünden, hayvan nüfusu kısa bir süre içerisinde eski haline geri döner. Kısacası "etik" bakımdan, yasa altında meşrulaşacak canilik bir yana; yasanın uzun vadede taahhüdünü verdiği "nüfus kontrolü" de bir yalandır. Burjuvazinin, doğrudan etkilediği canlı yaşamına olan etkileri hakkında bir fikri olmadığı açıktır.

Kapitalizmin sermaye uğruna yol açtığı çevresel felaketlerle dolu tarihi kendini tekrardan burada göstermiştir. Bu hayvanlar en başta sokaktaki güç yaşantılarından şu anki söz konusu öldürülmeleri yoluna kadar kapitalizmin canlı yaşamına etkisinden muzdariptir. Bu noktada daha basit bir örnekten başlamak gerekirse toprak, canlı bir sistemler bütünü olmaktan çıkıp bir kâr aracı haline gelmektedir. Günümüzde bu bakış açısını en iyi yansıtan nokta monokültür tarımcılığıdır. Monokültür tarımcılık anlayışı geniş araziler içerisinde bir hasat dönemi süresince tek bir tür ürün ekmeye dayanmaktadır. Bu tarım anlayışı her ne kadar tarım tekeline sahip şirketlere geniş kâr marjları sağlasa da toprağı bitkin ve besinlerinden sömürülmüş bir halde bırakmaktadır. Buna ek olarak tek bir tür mahsul her zaman haşereler ve çeşitli hastalıklara karşı daha dirençsiz olacaktır, bu sebeple mahsulü korumak için toprağın ve beraberinde toprağa bağlı tüm canlıların zehirlenmesine sebep olan ilaçlar çevreye

olan etkilerine bakılmaksızın kullanılmaktadır. Kısacası, toprak sadece kâr üretme amacına sahip bir meta şeklinde görülmektedir.

Bütün bu noktalar ve örnekler göz önüne alındığında mevcut yasa tasarısı ve işçi sınıfı arasındaki ilişki yadsınamaz. Başta doğa ve şehirlerde bu doğanın bir parçası olan sokak hayvanlarının işçi sınıfını ilgilendirmediği düşünülebilir. Fakat, mevcut sistemin her yanışını vurgulamak sınıf mücadelesinin bir parçasıdır. Hayvanların insanlarla birlikte yaşama biçimlerinden önce, maddi verimliliği düşünen bu tasarı ise bu sebeplerden ötürü eleştirilmelidir.

Büyüyen Bir Dev: Nijerya'da İşçi Sınıfının Durumu

Nijeryalılar için yeni yıl hiç de mutlu geçmeyecek gibi görünüyor. Daha geçen yıl Noel arifesinde silahlı gruplar ülkenin merkezindeki köylere saldırarak binlerce sivilin hayatına mal olan uzun bir ayaklanmanın bir başka bölümünde en az 160 kişinin ölümüne neden oldu.

Bu arada yaklaşık 15 milyon nüfuslu ve ülkenin en büyük şehri olan Lagos'ta işçiler, sanayi devriminin doruğunda Manchester'daki ücretli kölelerin yaşadıklarını anımsatan koşullarda, sefil ücretler karşılığında günde 12 saat ayakkabı dikeyor. Yerel fabrikaların kapısında saatlerce bekleyen Nijeryalı proleterler, içerideki yorucu iş için seçilmeyi umarak hiçbir tacizden kaçınmıyor. İçeri girdiklerinde ise herhangi bir yasal kontrol olmaksızın çalıştırılıyorlar; hiçbir zaman bir sözleşme ya da ücretlerinin yazılı teyidini almıyorlar. Örneğin cep telefonu kullanırken yakalanan herkes, herhangi bir tazminat ya da çalışılan süre için ödeme yapılmaksızın anında işten atılıyor. Bu sefil koşullar, mutlak artı değere susamış genç bir kapitalizmin tipik özellikleridir.

Yine de Nijerya ekonomisi burjuvazinin bakış açısından bile sağlıklı olmaktan uzaktır. Son yıllarda petrol fiyatlarındaki (Nijerya'nın ana ihraç kalemi) dalgalanma ekonomik istikrarsızlığa neden oldu ve devletin döviz rezervlerini giderek tüketti.

Yolsuzluğun zayıflattığı devlet bürokrasisi, ülkenin zor durumdaki sanayilerine ağır bir yük bindirmektedir. Büyük miktarlarda kamu parası ulusal, eyalet ve yerel düzeyde yolsuzluğa bulaşmış bakanlar tarafından zimmete geçirilmektedir. Ocak ayı başında İnsani İşler ve Yoksulluğun Azaltılması Bakanı Betta Edu, 640.000 ABD dolarının kişisel bir banka hesabına aktarılmasına izin verdiği için açığa alındı.

Şirketlere uyguladığı çok sayıda vergi ve gümrük tarifesi sayesinde devletin ülke üzerinde demir gibi bir hakimiyet kurduğu düşünülebilir, ancak durum tam olarak böyle değil. Aksine, silahlı çetelerin ve cihatçı grupların birbiri ardına gerçekleştirdiği ve yüzbinlerce insanın ölümüne neden olan saldırılar, devletin güç kullanma tekeline bile elinde tutmaktan aciz olduğunu gösteriyor.

Sömürgeci güçler tarafından ulusal sınırların keyfi olarak çizilmesinden kaynaklanan etnik çatışmalar da ekonomik yoksunluk nedeniyle şiddetlenmeye devam ediyor. Kırsal kesimdeki gençler, aşırı kalabalık şehirlerde düşük ücretli bile olsa iş bulma umudu görmüyor ve birçoğu haydutluğa ve dini aşırıcılığa yöneliyor. Silahlanma mesleğine ilgi duymayanlar ise çok sayıda yedek sanayi birliğine katılarak diğer potansiyel işçilerle rekabeti artırıyor ve ücretleri daha da düşürüyor.

Devlet gelirlerinin büyük bir kısmı torpil ekonomisi nedeniyle çarçur ediliyor: her biri kendi yönetmelikleri, vergileri ve harçları olan tüm departmanlar, hükümet yetkililerinin arkadaşlarına prestijli bir konum sağlamak için bir gecede kuruluyor. Geniş çaplı yasadışı fildişi ticareti için Nijerya, Sahra altı Afrika ile kârlı Asya pazarları arasında lojistik bir merkez konumunda.

Temel altyapı eksik ve milyonlarca hane elektrik için elektrik jeneratörlerine güveniyor. Ülkenin on bir elektrik dağıtım şirketi, kısmen devlet tarafından dayatılan tarifeler nedeniyle kâr etmekte zorlanıyor. Bunlardan biri olan Kaduna Elektrik Dağıtım Şirketi, 130 milyon dolarlık borcunu ödeyemediği için elektrik düzenleyici kurumu tarafından satışa çıkarıldı.

Likidite yetersizliği nedeniyle hükümet kısa bir süre önce yakıt sübvansiyonlarını durdurdu ve bunun sonucunda benzin fiyatı galon başına yaklaşık 780 naire'den (yaklaşık 1 \$) 2,160'a yükseldi. Bu durum, artan hayat pahalılığı ve değer kaybeden ücretler nedeniyle zaten zor durumda olan nüfusun yaşam koşullarını daha da kötüleştirdi.

Ancak işçiler koşullarına yönelik bu saldırıya tepki gösteriyor. Yeni yılın ilk haftasında yüzde fazla ilk ve ortaokul öğretmeni Rivers Eyaleti hükümetinin Noel ikramiyelerini seçici bir şekilde uygulamasını protesto etti. Geçen yıl, ana sendikalar yakıt sübvansiyonunun yeniden sağlanmaması halinde ülke çapında bir grev tehdidinde bulunmuşlardı, ancak hükümetle yapılan müzakerelerin sendika liderliğini yatıştırmayı başarmasının ardından bu tehdit gerçekleşmedi. Daha yakın bir zamanda denizcilik sendikaları, Uluslararası Petrol Şirketleri ve liman taşeronlarının ücretlerin ödenmesine ilişkin iş kanunlarına uymaması halinde limanları kapatma tehdidinde bulunmuştu, ancak grev yine sendika liderleri tarafından iptal edildi. Havaacılık çalışanları da eylem tehdidinde bulundu ve Nijerya Sendikalar Kongresi patronları sözleşmeleri daha güvencesiz hale getirme girişimlerine son vermeye çağırdı ve daha iyi çalışma koşulları için taleplerde bulundu. Bunlar Afrika'nın en büyük ekonomisinde gelişen sendikal mücadelelerden sadece bazıları.

Burada, bu görece genç kapitalizmde, bu üretim tarzının bazı ayırt edici özellikleri açıkça gözlemlenebilir: işçilerin acımasızca sömürülmesi ve çalışma koşullarının kötüleştirilmesi; devletin, bağlı olduğu üretici ekonomiye göre çok hantal hale gelerek onu aşağı çeken bir üretim asalağı niteliği;

yavaş yavaş kent proletaryası tarafından emilen küçük toprak sahiplerinin sürekli olarak mülksüzleştirilmesi, birikimin hızlandırılması ve ücretlerin geçimlik düzeyin altına çekilmesi.

Nijerya'nın yakın ekonomik tarihi, küresel pazarda tüm ulusal ekonomilerin birbirine bağıllığını göstermektedir: ekonomi, uluslararası petrol fiyatlarındaki her yükseliş ya da düşüşle sarsılmakta ve Nijeryalı işçiler uluslararası sermayenin sarsıntılara bağlı olarak dünyanın dört bir yanına göç etmektedir.

Nijerya proletaryası, yaşam ve çalışma koşullarına yönelik saldırılara direnme iradesini ortaya koymuştur, ancak mücadele içgüdüleri, gerçek tavizler için mücadele etmeden yalnızca boş tehditler savuran bir sendika liderliği tarafından yanlış yönlendirilmiş ve saptırılmıştır. Oportünizm sendikal hareket içinde yaygın bir vebadır. Nijerya da bir istisna değildir. Nijeryalı proleterler sınıfları için gerçek zaferler elde edebilmek için, sendika ağaları tarafından kandırılmaksızın en uzlaşmaz sınıf mücadelesini yürütmek zorundadırlar.

İtalya: Partinin Direnişçi İşçilere Sözü

Partimizin geçtiğimiz haftalarda İtalya'da gerçekleşen ulusal grev etkinliklerine üç bildiriyle müdahale etti.

Bunlardan ilki, Filt CGIL, Fit Cisl ve Uiltrasporti tarafından, ulusal toplu iş sözleşmesinin yenilenmesine yönelik anlaşmazlığın bir parçası olarak, ülke çapında sektörel bir grev için çağrıda bulunulan liman işçilerinin gösterisinde dağıtıldı. Gösteri ulusaldı ancak katılımcıların büyük bir kısmı Cenova'dan gelen liman işçileriydi. Daha sonra Savona'dan iyi bir liman işçisi grubu ve diğer şehirlerden birkaç sendika temsilcisi katıldı.

Grev başlangıçta vardiya bitiminde iki saat süreyle

ilan edilmiş, 3 ila 5 Nisan tarihleri arasında üç güne yayılmış ve yerel düzeyde 5 Nisan gününe yoğunlaştırma imkanı tanınmıştı. Daha sonra Cgil, Cisl ve Uil grevi ayın 5'inde tüm limanlarda yoğunlaştırdı ve Cenova'da ulusal bir gösteri çağrısında bulundu. Cenova'daki Usb daha sonra yürüyüşe katılmama ve Voltri terminal kapılarında garnizon kurma gibi yanlış bir karar alarak kendisini diğer işçilerden izole etti.

İki gün önce Cenova Ticaret Odası'nda düzenlenen toplantıya yaklaşık 400 liman işçisi ile iyi bir katılım olmuştu. Ancak bu yürüyüş hala düşük düzeyde bir mücadeleliliği ifade ediyordu. Yaklaşık 2,000 katılımcı vardı ve bunların neredeyse beşte biri rejimin sendikalarından aparatları tarafından temsil ediliyordu. Partimiz bir bildiri ile müdahale eden tek parti oldu.

İkinci bildiri ise 10 Nisan Çarşamba günü sosyal kooperatiflerde çalışan işçilerin, sektörde faaliyet gösteren tüm temel sendikalar tarafından ilan edilen grevinde dağıtıldı. Bu sendikalar Adl Cobas, Clap, Cub, Sgb, SI Cobas, Sial Cobas ve Usb'ydi.

Sosyal-eğitim, sosyal-sağlık, mülteci kabul, kişisel bakım ve engelli öğrenciler için okul entegrasyon hizmetlerinde çoğunluğu kadın olmak üzere yaklaşık 400.000 işçi istihdam ediliyor.

Grev, Adl Cobas, Sgb ve Sial Cobas tarafından tek bir bildiri ve ardından Clap, Cub ve Usb tarafından ayrı bildirimlerle ilan edildi. Önemli olan nokta, hepsinin aynı gün greve gitmiş olmasıdır. Ülke çapında, Usb dışındaki tüm temel sendikalar greve hazırlanmak için bir online toplantı düzenledi. Kısa bir süredir sektördeki bazı işçileri örgütleyen SI Cobas, hazırlık toplantısına katıldı ancak Roma'da gerçekleşen gösteriye katılmadı. Usb, diğer sektörlerde olduğu gibi, diğer temel sendikalarla birleşik eyleme geçme konusunda en isteksiz sendika olarak öne çıktı. Ulusal meclise katılmamanın yanı sıra, Ocak ayında rejim sendikaları tarafından imzalanan ulusal sözleşmenin yenilenmesi platformuna bile bağlı kalmadı; bu platform, tanımlandığında henüz

sektörde yer almayan SI Cobas hariç, diğer tüm temel sendikalar tarafından imzalandı.

Aynı davranış son aylarda otobüs ve tramvay sürücülerinde arasında Usb tarafından da sergilendi: en son 6 Mayıs'ta diğer taban sendikalarıyla birlikte greve gitti, ancak Adl Cobas, Cobas Lavoro Privato, Cub ve Sgb tarafından ortaklaşa desteklenen toplantılara katılmadı ve bu sendikalar tarafından imzalanan - henüz sonuçlanmamış - sözleşme yenileme platformunu imzalamadı. Üstelik aynı davranış, Milano'da bulunan bir başka taban sendikası olan Associazione Lavoratori Cobas tarafından da sergilenmektedir.

Öte yandan lojistik alanında, 30 Nisan'da Adl Cobas, Cobas Lavoro Privato, Cub ve SI Cobas tarafından ortaklaşa ilan edilen greve katılmayan tek taban sendikaları Usb ve SOL Cobas oldu. Bu kesinlikle ciddi bir durumdu. Yine de taban sendikacılığının kısa ömürlü konfederal birlik rotası, partimizin öngördüğü gibi ertesi yıl 2 Aralık'taki genel grevle kesintiye uğrayan 18 Haziran 2021'deki üniter grevle tam da lojistikte başlamıştı.

Sosyal kooperatif çalışanları, tren sürücülerini, tren bakım işçileri ve havaalanı çalışanları arasındaki birlik eylemleri, bahsedilen sınırlamalara rağmen, ulusal konfederal liderlikten ziyade sektörlerden hareket ettikleri için belki de daha umut verici görünmektedir.

10 Nisan'daki sosyal kooperatifler grevine dönecek olursak, ulusal düzeyde Usb sözleşme platformuna ve diğer temel sendikaların üniter meclislerine bağlı kalmadıysa da Roma'da Adl Cobas, Cub, Clap ve Aec Oepa Komitesi ile daha birleşik bir tutum izlemiştir.

Roma'daki grev gösterisinde sayı çok fazla değildi, yaklaşık 400 işçi vardı. Ancak bu sayı, işçilere moral veren çok mücadeleci bir atmosferde gerçekleşen eylemin başarılı olması için yeterliydi. Çeşitli şehirlerden gelen çok sayıda işçi ve sendika aktivistinin yaptığı konuşmalarla gerçek bir toplantı

gerçekleşti. Konuşmaların birçoğu tabandaki sendikaların eylem birliğinin önemini ve bu yolda devam edilmesi gerektiğini vurguladı, özellikle Floransa Usb delegesi bu konuda çok netti.

Sonuç olarak, girişim başarılıydı ve partimizin müdahalesi de olumluydu: bildiri dağıtan tek siyasi yapı, işçilerin mücadelesini önemseyen ve onlara verecek bir sendika adresi olan tek yapı bizdik.

Üçüncü bildirimiz 5 Mayıs Cuma günü, Rfi tarafından istihdam edilen demiryolu bakım işçilerinin üçüncü ulusal grevi vesilesiyle Floransa'da dağıtıldı. Grev, Ulusal Demiryolu Bakım Meclisi ve Cobas Lavoro Privato, Usb ve Cub taban sendikaları tarafından çağrıldı.

Gösteriye katılım 13 Mart'taki çok başarılı gösteriye kıyasla daha az oldu. İlk gösteride 400 işçi, ikincisinde ise yaklaşık 200 işçi vardı. Bunun bedeli, biraz 10 Ocak anlaşmasına karşı hareketin mücadeleciliğinde belli bir gerileme, biraz şirketin ve rejim sendikalarının tehditler ve diğer bin bir aşağılık araçla yan kollarında çalışma ve son olarak da grev vesilesiyle hangi sokak inisiyatifinin örgütleneceği konusunda son ana kadar biraz kararsızlık olarak ödendi.

ANLM tarafından ilan edilen ve bu amaçla Bölgesel Altyapı İşletme Müdürlükleri temsilcilerine bir form doldurtulan greve katılım oranı bir öncekine göre biraz düşse de %70 gibi yüksek bir oranda kaldı. Azalan sayılara rağmen gösteriye katılan işçilerin morali de yüksekti ve Floransa'da mücadeleci bir kortej yürüdü. İşçiler, yedincisi düzenlenen hazırlık toplantısına yaptıkları müdahalelerde de aynı kararlılığı gösterdiler.

Bu vesileyle de, mücadele içindeki bu işçilere söyleyecek sözü olan tek parti bizimkiydi. Sendikal organlara gelince, yukarıda bahsi geçen ve mücadelenin örgütlenmesinde yer alan taban sendikalarının yanı sıra, Coordinamento Lavoratori Autoconvocati (Kendi-Toplanmış İşçiler Koordinasyonu), Cub Trasporti, Sgb, Solo Cobas

taban sendikaları, Coordinamento Macchinisti Cargo'dan işçiler ve CGIL'deki muhalefet 'Le Radici del sindacato' (Sendikaların Kökeni) ve Viareggio katliamı ve Cenova'daki Torre Piloti kurbanlarının yakınlarının dernekleri tarafından oluşturulan 12 Ekim Koordinasyonu tarafından bir bildiri dağıtıldı. Grev sonrası yayınlanan bildiride ANLM, Coordinamento'nun varlığını memnuniyetle karşıladı.

Marxizm Işığında Kürt Sorunu – Birinci Bölüm

Paris Kürt Enstitüsü tarafından hazırlanan harita, hiçbir zaman kurulamayan Kürt devleti için zaman içinde önerilen sınırları göstermektedir ("Le monde diplomatique").

Giriş

Kürdistan ya da Kürtlerin ülkesi, batıda Anti-Toros Sıradağları'ndan doğuda İran Platosu'na, kuzeyde Ağrı Dağı'ndan güneyde Mezopotamya Ovası'na kadar uzanan yaklaşık 475.000 - 550.000 kilometrekarelik geniş bir dağlık bölgeyi kapsamaktadır.

Kürdistan bir devlet değildir; dört farklı ve her zaman birbirine karşıt etnik, siyasi ve kültürel dünyanın sınırlarında uzanan bir bölgedir: Türk, Arap, Fars ve Rus. Toprakları bugün dört devlet

arasında bölünmüştür: Türkiye, Suriye, Irak ve İran. Ayrıca Kafkasya'da daha küçük bir Kürt nüfusu bulunmaktadır.

Kuzey Kürdistan, Türkiye'nin 81 ilinin 20'sini kapsamaktadır; resmi olarak bu bölge Kürtlerin daha yoğun olduğu "Güneydoğu Anadolu" ve daha karışık olan "Doğu Anadolu" olarak ikiye ayrılmaktadır. Doğu Kürdistan, İran'ın 24 eyaletinden (ostan) 4'ünü kapsamaktadır ; resmi olarak bu eyaletlerden sadece biri Kürt olarak tanınmaktadır. Güney Kürdistan, Irak'ın 18 vilayetinden (muhafadha) 4'ünü kapsamaktadır; bunlardan 3'ü 1974'te kurulan ve Kuzey Bölgesi olarak da adlandırılan Kürt özerk bölgesini oluşturmaktadır. Buna karşın Kerkük vilayeti Kürt olarak tanınmamaktadır. Dördünün en küçüğü olan Batı Kürdistan, Kuzey Suriye olarak da anılmaktadır ve şu anda Türk ordusu ile PKK'ye bağlı unsurlar arasında aktif bir savaş cephesidir.

Kürdistan toprakları çoğunlukla su bakımından zengindir: Dicle ve Fırat nehirlerinin kaynak suları kuzeyden akar. Deniz seviyesinden 1.720 metre yükseklikte bulunan ve Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü 3.764 km²'lik bir alanı kaplamaktadır; İran'daki Urmiye Gölü (Farsça Rezāiyed) kısmen Doğu Kürdistan'la sınırdır: 1.250 m. yüksekliktedir; çok yüksek tuzluluk oranına sahiptir ve balık yaşamına izin vermez. Su sorunu bölgedeki tüm ülkeler için hayati önem taşımaktadır.

Vadiler ve verimli ovalarla çevrili yüksek dağlardan oluşan Kürdistan topraklarının ortalama rakımı 1.000 metreden fazladır.

Paris Kürt Enstitüsü'ne göre Kürt nüfusunun 35 ila 45 milyon arasında olduğu tahmin edilmektedir. Dolayısıyla Kürtlerin sayısı Mısır hariç tüm Arap devletlerinin nüfusundan fazladır, ancak dahil oldukları devletlerin her birinde azınlık konumundadırlar. Kürtlerin yaklaşık %80'i Sünni Müslümandır.

Maden zenginliği oldukça fazladır: Kuzey Kürdistan'da fosfat, linyit, bakır, demir, krom (dünyanın en önemli yataklarından biri) ve petrol bulunmaktadır. Güney Kürdistan Irak'ın ham petrolünün %75'ini üretmektedir. İran'ın Kermānşāh bölgesinde ve Batı Kürdistan'da da petrol çıkarılmaktadır. Bu kaynaklar elbette Kürt toprak ağalarına ve burjuvalarına fayda sağlamıyor, aksine bu bölgelerin dahil olduğu devletler tarafından ellerinden alınıyor. Doğal kaynakların zenginliğine rağmen Kürdistan nispeten fakir bir ülkedir, ancak sanayi son otuz yılda petrol ve tarımın ötesinde önemli ölçüde gelişmiştir.

Kuzey Kürdistan, başta petrol zenginliği nedeniyle, ayrıca Orta Doğu'da bir su kulesi işlevi görmesi sayesinde Türkiye için hayati önem taşımaktadır. Büyük Dicle ve Fırat nehirlerinin kaynağı buradadır ve bu su, Anadolu'nun ve ona bağımlı olan Irak ve Suriye gibi ülkelerin ihtiyacını karşılamak için temeldir. İsrail de olası bir tedarikle yakından ilgilenmektedir. Kuzey Kürdistan 1977'den beri 22 baraj ve 19 hidroelektrik santralinin inşası ile dünyanın en büyük bölgesel kalkınma projesi olan GAP ya da Güneydoğu Anadolu Projesi'nin mecrası olmuştur. Projede Japon, Hollandalı ve İsrailli yatırımcılar yer almaktadır. Türkiye'nin bu barajları Suriye ve Irak ile anlaşmazlık kaynağıdır çünkü Türkiye bu barajların akışını değiştirme ve bu ülkelerde tarım için felaket olacak bir su kıtlığına neden olma gücüne sahip olmaktadır.

1900'lerin ilk yarısında Kuzey Kürdistan'ın bazı şehirleri küçük ve orta ölçekli sanayide birçok Türk şehriden daha ileriydi. En önemlisi, tekstil endüstrisinin önemli bir merkezi olan Diyarbakır, İstanbul ve Bursa'dan sonra ülkedeki büyük işletmelerin sayısında üçüncü sıradaydı. 60'lı yıllara gelindiğinde Kuzey Kürdistan'ın Türkiye ekonomisindeki payı önemli ölçüde düşmüştü.

Kürdistan'da sadece küçük veya orta ölçekli özel sermaye değil, uzun süredir büyük işletmelerin hakim olduğu bir özel sektör vardır. PKK de dahil olmak üzere Kürdistan'ın tüm parçalarından Kürt

milliyetçileri Kürt burjuvazisini desteklemiştir. Örneğin PKK, programında "toplumun özgür gelişimine yardımcı olabilecek özel girişimciliği kurmak, ona yardım etmek ve desteklemek" amacını ilan etmiştir. Kuzey Kürt burjuvazisi de PKK'yı o kadar desteklemiştir ki, 1990'ların ortasında 19 Kürt işadamı Çiller yönetimindeki Türk Devleti tarafından öldürülmüştür.

Kendilerini ayıran devlet sınırlarına rağmen, dört ülkeye dağılmış Kürt nüfusları çok yakın akrabalık ilişkilerine sahiptir. Kürdistan, özellikle Güney ve Doğu parçaları, yerel halkın söz konusu rejimlere karşı olumsuz tutumu nedeniyle, onu paylaşan ulusal rejimlerin tüm muhaliflerinin geleneksel sığınağı olmuştur. Buna ek olarak, özellikle 1988'de Güney Kürdistan'daki kimyasal katliamlar ve 90'larda Kuzey Kürt kırsalının yıkımı nedeniyle, birçok Kürt Kürdistan dışına göç etmiş ve gittikleri yerlerde işgücünün önemli bir parçası haline gelmiştir ve çoğu zaman yerli işçileri mücadeleye yönlendirmiştir.

Kürdistan'daki ilk işçi grevi 1908 yılında Diyarbakır Ergani'de 700 bakır madencisinin greve gitmesiyle gerçekleşti. Ergani işçileri 1. Dünya Savaşı'ndan sonra da sendikal harekette faal olarak yer aldılar. Kafkasya'daki Kürt proleterler Ekim Devrimi'nin ardından bölgedeki devrimci mücadelelere faal olarak katıldılar. Zayıf bir işçi sınıfı, sonraki on yıllarda Kürdistan'ın tüm parçalarında geniş bir yoksul köylülükte birlikte varlığını sürdürdü. Özellikle Kuzey Kürdistan'da proletarya 1960'larda greve gitmeye başladı. Bu eğilim 1991 yılında Kuzey Kürdistan'daki Yaz işçi direnişiyle zirveye ulaştı. Ancak Kürt işçilerinin tarih sahnesine çıkışını belirleyen, her şeyden önce Güney Kürdistan'daki proleter ayaklanma oldu.

Güney'deki proleter ayaklanmanın ve Kuzey'deki işçi mücadelelerinin sloganlarının çoğu sınıfsal temelli olmakla birlikte, Kürtlerin kendi kaderlerini tayin etmelerini talep eden millî sloganlar da içeriyordu.

Kapitalizm öncesi Kürt toplumu feodal bir birim oluşturuyordu. Kapitalizm öncesi Kürt toplumunda, doğrudan üreticilerin artı ürününe öşür ve diğer vergiler yoluyla el konuluyordu. Kürt toplumundaki doğrudan üretici, el koyma ilişkileri, toprağa bağlılık ve çeşitli görevler açısından Batı feodalizmindeki serfe benziyordu.

Kürtler kuşkusuz heterojen bir kökene sahiptir. Geçtiğimiz bin yıl boyunca bugünkü Kürdistan topraklarında pek çok halk yaşamış ve bunların neredeyse tamamı etnik ya da dilsel gruplar olarak yok olmuştur. Bu eğilim modern zamanlarda da devam etmiş, birçok etnik Ermeni, Bulgar, Çerkes, Çeçen, Gürcü, İnguş, Oset, Kürdistan'a kaçarak Kürtleşmiş, Kürtler içinde asimile olmuştur. Hatta aynı şey Osmanlı ve Türk devletleri tarafından Kürdistan'a yerleştirilen Türk ve Arapların da başına gelmiştir.

Aslında Komünist Enternasyonal gibi onun Ortadoğu'daki en eski iki şubesi olan Türkiye Komünist Partisi ve İran Komünist Partisi de Kürt milliyetçiliğini tanımış ve Millî Sorun ve Sömürge Sorunu Tezleri'nin taktiklerini Kürdistan'a uygulamıştır. 1920'de ifade edilen komünist ikili devrim perspektifi gerçekleşmediği için, Kürt ulusal sorunu gelecek on yıllar boyunca çözümsüz kaldı. Kürt milli devrimci hareketi 1920'lerin ikinci yarısında zirveye ulaştı, ancak o zamana kadar Komintern'in kendisi Rus ulusal devletinin bir aracına dönüşmüştü. 1930'ların başında Kürt milliyetçiliği, geri dönüşü olmayan tarihi bir yenilgiye uğradı. Kürt burjuvazisi kısa sürede reformist ve gerici çıkmaz çözümlere yöneldi ve Kürtlere yönelik ulusal baskıyı sona erdirmeye görevini proletaryanın omuzlarına bıraktı. Bu nedenle, Kürt proleterlerinin bir sonraki büyük ayaklanmasının milli kendi kaderini tayin sloganlarını içermeyeceğini ve bayraklarında sadece sınıf sloganlarının yer alacağını tahmin ediyoruz.

Kürt Milliyetinin Tarih Öncesi

"İrk ve Millet Faktörleri", 1953'te yazdığımız gibi: "Siyasi oluşumları Helenik oluşumlardan önce gelen Asyatik Doğu'nun eski imparatorluklarında, lordlar, satraplar ve bazen teokratlar tarafından biriktirilen muazzam toprak zenginliği konsantrasyonlarına ve geniş esir, köle, serf ve toprak paryası kitlelerinin boyun eğdirilmesine karşılık gelen tam gelişmiş devlet iktidarı biçimleriyle karşılaşıyoruz". Kürt ulusunun kökleri çok sayıda eski halka dayanmaktadır. Bunlardan ilki, MÖ ikinci ve üçüncü binyıllarda Zagros dağlarında yaşayan ve antik metinlerde Sümer topraklarına yaptıkları akınlarla tanınan, hayvancılığa dayalı Guti halkıdır. Asurlular Gutileri güçlü ve kahraman anlamına gelen Kurti sıfatıyla tanımlamışlardır. Bu terim bölgede yaşayan çeşitli halkları tanımlamak için kullanılmıştır. Bu halklardan biri de MÖ 2000'lerden itibaren Van Gölü çevresinden modern Kürdistan'ın neredeyse tamamına yayılan Hurrilerdir. Hurriler tarım, hayvancılık ve metal işçiliğiyle uğraşmışlardır. Hurriler heykelleri ve mimarileriyle de dikkat çekmişlerdir. Hurriler, MÖ 1500 yılında Yukarı Mezopotamya'da kurulan Mitanni Krallığı'nda önemli bir rol oynamışlardır. Bu feodal krallığın yöneticileri Hint-Avrupalılardır, ancak lordlar bölgeye kültürel olarak hakim olan Hurrilerden gelmiştir. Tahtı ele geçirme rekabeti ve lordlar arasındaki çekişmeler krallığı zayıflatmış ve üretim biçimi kölelik olan Asurluların elinde yıkılmasına neden olmuştur.

Medler, MÖ 1000'lerden itibaren yukarı Mezopotamya'ya girmeye başlayan Hint-Avrupalı bir kavimdir. Asurlular Medlerin sayıca üstünlüğünü hafife almış ve Medler MÖ 700'lerde Zagros dağları ve İran ovaları da dahil olmak üzere Assur'un doğusundaki toprakları ele geçirmişlerdir. Medler Batı'ya doğru ilerledikçe Gutiler, Hurriler ve Hint-Avrupalılar da dahil olmak üzere katliam, köleleştirme ve veba ile karşı karşıya kalmış çok sayıda halklar tarafından desteklenmiştir. Sonunda Medler, Kralları Phraortes önderliğinde Ninova üzerine yürümüş ve Asurluları yenilgiye uğratmıştır.

Medler bölgeye hâkim olarak güçlerini pekiştirdiler. Med soyluları, kraliyet ailesinin genç kollarını ve fetihlere katılmış olan kabilelerin başlıca şeflerini içeriyordu. Hükümdarla birlikte yönetilen bir tür konsey oluşturmuşlardı. Fetihden sonra baş vasalların her birine kabilesinin önemiyle orantılı bir toprak verildi ya da alındı ve aynı şey her bir klan için, sonra da aileler için yapıldı. Böylece bir köyün ya da bir grup çadırın sahibinden en yüce efendiye kadar bir tür tam hiyerarşi kuruldu.

İmparatorluk öncelikle Medlere aitti. En kalabalık ve ilk gelenler onlardı. Ancak güçleri Parthia'dan Oronte sınırlarına kadar yayılmıştı. Güçleri daha yoğun olan bir başka Hint-Avrupalı halk olan Persler, Medlerin üstünlüklerini ellerinden aldılar. Perslerin yönetimi ele geçirmesi toplumsal örgütlenme açısından bir değişikliğe yol açmadı. Son Med Kralı Astyages, kızını Perslerin bir vasal lorduyla evlendirdi. Bu evliliğin sonucunda ünlü Kiros doğdu. Kiros'un ataları Medlerin ve Perslerin kralı olarak yönetirken, Kiros Perslerin ve Medlerin kralı olarak yönetti. Krallıkların ileri gelenleri mülklerini ve rütbelerini korudular ve Pers ya da Med kökenli olmalarına bakılmaksızın kraliyet konseyini oluşturmaya devam ettiler. Kiros Med Krallığı'nı büyükbabasından devraldıktan sonra, gücünü daha da pekiştirmek için teyzesiyle evlendi. Kiros, kanunlardan kıyafetlere ve Orta Doğu'da köleliğe karşı devrimci savaş da dahil olmak üzere Med yönetiminin birçok yönünü devam ettirdi. Yine de Herodot'a göre Kyros'un ölümü, Kyros'un istila etmeye çalıştığı göçebe bir halk olan Massagetalı Tomris'in elinden olmuştur.

Yunan kaynaklarında Kardakes olarak anılan Medler, hem Ahameniş hem de Part İmparatorluklarında seçkin bir konuma sahip olmaya ve Sasanilerin merkezileşme eğilimine rağmen Sasaniler altında özerk prenslikler yönetmeye devam etmişlerdir.

İslam'ın ortaya çıktığı dönemde Kürtler, Sasani ve Doğu Roma İmparatorlukları arasında bölünmüş durumdaydı. Kürt aşiretleri başlangıçta Müslüman

ordularına karşı koymaya çalışan Sasanilere güçlü bir destek verdi. Ancak çok geçmeden Sasanilerin düşeceği anlaşıldı ve Kürt beyleri teker teker Arap ordularına ve yeni dinlerine boyun eğdi. Kürtler İslam medeniyetinde önemli bir rol oynamaya devam ettiler. Haçlılara karşı Orta Doğu'nun savunmasına liderlik eden bir Kürt hanedanı olan Eyyubilerin yükselişiyle ön plana çıktılar. Hanedanın kurucusu Selahaddin Eyyubi, Kürdistan'ın yanı sıra Batı Ermenistan, Suriye, Filistin, Mısır, Libya, Doğu Tunus, Kuzeybatı Sudan, Yemen ve Arabistan'da hüküm sürdü. Eyyubilerin devlet dili, teknik olarak Abbasi Halifeliğinin tebaası oldukları için Arapça olmasına rağmen, hanedan Kürtçe konuşuyordu. Selahaddin bir eğitim reformu gerçekleştirerek, medreselerde İslam teolojisi dışında astronomi, matematik, tıp ve felsefe gibi birçok bilim dalının öğretilmesine izin verdi ve Kürt öğrenciler için kaynaklar Kürtçeye çevrildi.

Bununla birlikte, birçok modern Kürt milliyetçisi tarafından Kürt milletinin kahramanı olarak selamlansa da, Selahaddin ve hanedanı, ulusların oluşumundan önceki bir dönemde var oldukları için Kürt kimliğinden ziyade, çok hoşgörülü ve diğer dinlere saygılı bir versiyonu olsa da, açıkça İslam'ı temsil ediyordu. İslami Orta Çağ boyunca bölgede irili ufaklı çok sayıda başka Kürt beyliği de vardı.

Kürdistan teriminin kendisi 12. yüzyıla doğru ortaya çıkmıştır, ancak bu noktada geniş bir ulusal anlamdan ziyade dar bir idari anlamda kullanılmıştır.

Kürtlerin Sasani ve Doğu Roma İmparatorlukları arasında bölündüğü dönemi takip eden dönem, Kürt feodal beylerine iktidarlarını sürdürme şansı verdi. Selçuklular da İran'da karşılaştıkları vergi sisteminde ve toprak mülkiyetinde herhangi bir değişiklik yapmadılar. Ancak Kürtlerin geçen bin yılın ikinci yarısının büyük bir bölümünde Ortadoğu'ya hakim olan ve Kürdistan'da birbirleriyle sınırdaş olan Safevi ve Osmanlı İmparatorlukları arasında bölündüğü dönem, Kürt beylerine ilerlemek için pek fırsat vermedi.

Geçmişte, Sasanilerle müttefik oldukları düşünüldüğü için Müslüman Kürtleri zorla sınırlarından uzaklaştıranlar Hıristiyan Bizanslılardı. Şimdi ise Şii Safeviler, Sünni Kürtlerin, kendileri gibi Sünni olan Osmanlılara daha sadık olacaklarını düşünerek, onları zorla yerlerinden ettiler. Sonuç olarak, Kürt beylerinin yardımıyla Osmanlılar Kürdistan'ın çoğunu ele geçirdi ve müttefiklerini cömertçe yerel kalıtsal valiler olarak atadı.

Kürt beyleri 17. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'na karşı iki kez isyan etti ve her iki durumda da acımasızca bastırıldı. Bu isyanların, toprak kaybetmeye başlayan ve haraç gelirleri azalan İmparatorluğun kaçınılmaz düşüşünün başlangıcına tanıklık eden bu yüzyılda gerçekleşmesi tesadüf değildir. Yine de Kürdistan, Osmanlı İmparatorluğu'nun bir parçası olarak var olduğu süre boyunca özerk kültürel kimliğini ve kendine özgü feodal yapısını korumuştur. Osmanlıca ocaklık terimi, toprak mülkiyetini ve toprağın kullanım hakkının hizmet karşılığında belirli bir aileye devredilmesini ifade eder. Ocaklık sancaklar yerel beylere bırakılan yerlerdir. Ocaklık sancakların bulunduğu Osmanlı Kürt eyaletleri Kuzey Kürdistan'da Diyarbakir ve Van, Kuzey ve Batı Kürdistan'da Urfa, Güney Kürdistan'da Şehrızor'dur. Ayrıca Ardalan vasallığı İran adına Doğu Kürdistan'ı yönetmiştir.

19. yüzyıla kadar Kürdistan'da tarımsal vergileri toplayanlar feodal beylerdi ve İmparatorluğun bu vergilerden aldığı pay oldukça azdı. Osmanlılara hizmet etmek üzere gönderilen Prusyalı subay Helmut von Moltke'nin Kürtler: Emperyalizmin Kıskaçındaki Aşiret Toplumu adlı eserinden aktardığımız üzere:

"Osmanlı İmparatorluğu, Babialı'nın fiili otoritesinin olmadığı geniş toprakları kapsamaktadır ve Sultan'ın kendi devletlerinin çevresinde yapması gereken birçok fetih olduğu kesindir. Bunlar arasında İran sınırı ile Dicle arasındaki dağlık ülke de vardır (...) Babialı bu dağlarda ailelerin kalıtsal gücünü yıkmayı

hiçbir zaman başaramamıştır. Kürt prensleri tebaaları üzerinde büyük bir güce sahiptir; kendi aralarında savaşırlar, Babialî'nin otoritesine meydan okurlar, vergileri reddederler, askere alınmaya izin vermezler ve son sığınaklarını yüksek tepelerde kurdukları kalelerde bulurlar".

Topraklarının büyük bir kısmını kaybeden ve derin sosyal ve ekonomik sorunlarla boğuşan Osmanlı, Kürt feodal özerkliğine yönelik müdahalesizlik politikasını gözden geçirdi. Bunu yaparken, büyük şehirlerinde kapitalizmin gelişmeye başladığı Osmanlı İmparatorluğu, ileri yabancı kapitalist güçler tarafından desteklendi. Von Moltke, bütçeyi düzeltmek için özerk statülerini korumak amacıyla imparatorluğa direnen Kürt beylerine boyun eğdirilmesi gerektiğinin altını çizdi. Böylece, ileri kapitalist güçler tarafından desteklenen Osmanlılar, Kürt feodal özerkliğine karşı harekete geçti. Kürdistan'ın iç fethi şüphesiz Osmanlı İmparatorluğu'nda kapitalizmin ilerlemesinin kaçınılmaz bir parçasıydı, ancak aynı zamanda günümüze kadar kapitalizm çerçevesinde bir çözüm bulamayan derin bir ulusal sorunun yaratılmasına da hizmet etti.

Kürt feodalizminin iki ana sınıfı, savaşçı ve toprak sahibi soylular ile onların silahlı adamları ve yarı köleliğe indirgenmiş köylülerdi. Bu köylülere, Osmanlı ve Farsça muadillerinden sonra, sürüden gelen bir terim olan raeya veya rayet deniyordu. Yukarıda bahsedilen savaşçı ve toprak sahibi Kürt soylular ve onların silahlı adamları, aşiret adı verilen akrabalık temelli toplumsal birimleri oluşturuyordu.

Bu tür örgütlenmelerin parçası olmayan Kürtler ise serf sınıfını oluşturuyordu. Aşiret kimi yabancı kaynaklarda kafa karıştırıcı bir şekilde kabile olarak çevrilmiştir, ancak açıkça feodal bir oluşumdur. Bir önceki beyin en büyük oğlu olan aşiret beyi sınırsız yetkiye sahipti. Herkesin malına istediği gibi el koyabilirdi. Bireyleri dövdürebilir ve isterse halkından herhangi birini öldürtebilirdi. Barış zamanlarında, suçluların kaçmasına karşı beyler arasında yapılan anlaşma, bir serfin beyinin

hükümünden kaçmasını önlüyordu. Hükümet de beyin yolsuzluğuna karşı hiçbir yardımda bulunmuyordu. Kürt serfler, efendilerine fayda sağlayan karmaşık bir feodal harç ve vergi sistemine tabiydi. Bu harç ve vergiler ya bizzat feodal tarafından ya da topluluğu temsil eden ihtiyar veya yönetici tarafından toplanıyordu. Feodal harçlar toplandığında (emek harçları ve ayni harçlar), bu harçlar köyün tamamından alınır. Bu son ayrıntı, Kürt feodalizminin hatırı sayılır bir özerkliğe sahip olmasına rağmen, kendine ait bir krallığı olmadığını ve dolayısıyla feodalizmin gelişmiş bir biçimini teşkil etmediğini, hala ataerkil üretim ilişkilerinin etkisini taşıdığını göstermektedir.

Osmanlı İmparatorluğu Kürdistan'da feodalizmi ve özerkliği ezmeye doğru ilerledikçe, feodal beyler birer birer isyan etmeye başladı. 1806'da Babanzade Abdurrahman Paşa yeni vergi politikasına karşı isyan etti, ardından 1812'de yeğeni onun intikamını almak için ayaklandı ve 1818'de Mir Muhammed'in önderlik ettiği Rewanduz İsyanı çıktı.

Ancak bölgedeki en etkili bey, İran sınırından Orta Mezopotamya'ya, Diyarbakır'dan Musul'a kadar hüküm süren Botan Beyi Bedir Han'dı. Kendi parasını bastırarak, Cuma hutbelerini kendi adına okutmuş ve olağanüstü bir servete sahip olmuştu. Bedir Han Bey'in kuvvetleri bölgeyi İslamlaştırmak için 50.000 Süryani'yi katletti.

Bedir Han 1840 yılında Osmanlılara karşı isyan etti. Ancak beyliği 1847'de von Moltke'nin direktifleri doğrultusunda Osmanlı ordusu tarafından ezildi; yeğeni Êzdînşêr tarafından ihanete uğradı.

Cizre lordluğuna atanan Êzdînşêr, daha sonra haklarını yetersiz görerek Osmanlı'ya karşı ayaklandı ve 1855'te yenilgiye uğradı. Bedir Han Bey, kendisinden önceki ve sonraki isyancı beyler gibi milli bir devrimci değildi. Onunki, Osmanlı İmparatorluğu'nun ve başta Prusya olmak üzere Batılı kapitalist güçlerin merkezileştirme çabalarına karşı Kürt feodal aristokrasisinin ayrıcalıklarını savunmak için bir isyandı. Daha önce de yazdığımız

gibi: "19. yüzyıl boyunca Osmanlı Kürdistanı'nda yaklaşık elli ayaklanma oldu ve bunların hepsi, İmparatorluğa ekonomik nüfuzları zaten önemli olan Fransa ve İngiltere'nin yardımıyla bile kanla bastırıldı. Yüzyılın sonunda tüm bağımsız Kürt beylikleri ortadan kalkmıştı." ("Comunismo", 1991)

Kürt feodalizmi, Fars muadiliyle birlikte bölgedeki köleliği yıkmak için mücadele etmenin yanı sıra, kabile topluluğunu eritti, toprak ve her şeyden önce hayvan mülkiyetine dayalı bir ekonomi doğurdu, yerleşik serfleri göçebe aşiretlerin istilasından korudu, komşu ülkeleri yok eden işgalci göçebe imparatorluklara karşı Kürdistan'ı özerk bir birim olarak tuttu ve başka yerlerdeki feodalizmin kaderini paylaşarak, kendisi de üretici güçlerin daha sonraki gelişiminin önünde güçlü bir engel haline geldi. Tüm feodal birimler gibi, aşiretlerin tarihte oynadığı rol de sonunda gerilemeye başladı. Birbiri ardına askeri yenilgiler yaşayan aşiret, 19. yüzyıl boyunca ve 20. yüzyılın ilk yarısında Kürt toplumunun sosyal ve ekonomik yapısı dönüşürken yavaş yavaş çözüldü.

Proletarya elbette gerici Osmanlı İmparatorluğu'nun ve onun çeşitli Avrupalı hamilerinin zulmüne asla sempati duyamazdı, ancak feodal Kürt beylerinin umutsuz ve kaderine mahkum ayaklanmalarına da hiçbir destek borçlu değildi.

Uluslararası Parti Toplantısı 146: Komünizmin Düsturunu Tüm Ülkelerdeki Proleterlerin Kalbine Geri Döndürmek

Zamanında kararlaştırıldığı ve partinin uluslararası merkezi tarafından çağırıldığı üzere, genel parti toplantısı 26 Mayıs Cuma gününden 28 Mayıs Pazar gününe kadar yapıldı. Bireyler ve yerel gruplara telekonferans yoluyla bağlandı.

Yoldaşlara ayrılan Cuma günkü hazırlık toplantısında 11, ciddi adaylara da açık olan Cumartesi ve Pazar oturumlarında ise 13 ülke temsil edildi.

Bu toplantıda da farklı diller arasındaki iletişim, hem Cuma günkü şube ve grup raporlarının hem de Cumartesi ve Pazar günkü genişletilmiş raporların İngilizce, İtalyanca ve İspanyolca yazılı çevirilerinin önceden hazırlanıp katılımcılarla paylaşılması ile başarılı bir şekilde sağlandı. İlave eklemeler, bilgiler, açıklama talepleri ve bireylerden gelen teklifler derhal tercüme edildi. Bu öyle bir düzenlemedir ki, tüm yoldaşlar çalışmalarımızı her yerde ve bütünüyle tanıyabilir ve takdir edebilir.

Partinin övündüğü gibi, toplantılar da dahil olmak üzere tüm faaliyetlerinin yürütülmesi - her zaman büyük bir özveri gerektirmesine ve bazen çözülmesi kolay ve acil olmayan sorunlarla uğraşmak zorunda kalmasına rağmen - tam bir düzen ve disiplin içinde gerçekleştirilir. Doğal ve kendiliğinden bir şekilde, tüzüklere, yasalara, yönetmeliklere dayanmak zorunda kalmadan komünizm için birlikte çalışıyoruz. Her zaman bireyci olan burjuva özgürlük ve anarşi mitinin cazibesine kapılacağımız için değil, bu sefaletlerin ötesine geçebileceğimiz için, parti karşıt sınıf çıkarlarının içine işleyemediği bir yapı olduğu için.

Komünist toplum için ve ondan önce de güçlü ve dünya çapında yeniden doğan parti için böyle olacaktır.

Çalışma programımız şu şekildeydi.

Cuma

- Burjuva ideolojisi, bölüm III, sapkınlıklar

Cumartesi

- Dünya kapitalizminin seyri
- Amerika Birleşik Devletleri'nde yeni işçi sınıfı mücadeleciliği
- Latin Amerika'da işçi sınıfı
- Marksist kriz teorisi - David Ricardo
- Meksika'da kapitalizmin gelişimi
- Türkiye'de komünizmin kökenleri
- Hala yeni-Osmanlıcı bir Türkiye

Pazar

- Fransa'da Emeklilik Reformu
- Birinci Dünya Savaşı Sonrası İtalya İç Savaşı
- İtalya'da parti faaliyetleri
- Askeri sorun: Rusya'daki iç savaş
- Tarım Sorunu, Tarihsel Yönleri
- Çin Komünist Partisi'nin kökenleri

Solun Arşivlerinden

Komünist Enternasyonal'in Taktikleri – İkinci Bölüm

Il Comunista, 11-29 Ocak 1922

L'Ordine Nuovo, 12-31 Ocak 1922

III.

Bu incelemenin kendi bakış açımızı ifade edeceğimiz son bölümüne geçmeden önce, Komünist Enternasyonal'in diğer yoldaşları ve örgütleri tarafından bu konuda yapılan açıklamalar ve daha sonra ortaya çıkan diğer bazı belgeleri canlandıran ruh hakkında daha fazla yorum yapmadan geçmek istemiyoruz. Radek'in "Komünist Enternasyonal'in Acil Görevleri" başlıklı yeni makalesi, "Yeni Mücadeleler Öncesinde" başlıklı diğer makalesini tamamlıyor ve ayrıca iki resmi belge var: Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonal'i tarafından tüm ülkelerin işçilerinin manifestosu ve Yürütme Komitesi tarafından 18 Aralık tarihli oturumda kabul edilen ve gazetelerimizde tam olarak yayınlanacak olan tezler.

Yine, izlenecek taktiklere ilişkin tüm tartışmaların ve kararların temeli, Enternasyonal'in üzerinde mücadele ettiği pozisyonlardan geri adım atmak değildir. Her zamankinden daha fazla, proleter devrimin zaferine giden yolu, burjuva iktidarının şiddet yoluyla devrilmesi ve proleter diktatörlüğün kurulması olan tek yoldan açmak söz konusudur.

Sorun, dünya burjuvazisinin savunmacı ve karşı-devrimci kaynaklarına üstün gelebilecek güçleri diktatörlük için mücadele alanına getirmekten ibarettir. Bu güçler yalnızca işçi sınıfının saflarından

çekilebilir. Ancak kapitalist düşmanı yenmek için, tüm proletaryanın çabalarını devrimci arazide yoğunlaştırmak gerekir. Marksist bakış açısına göre sınıf partisinin temel rolü her zaman bu olmuştur. Bu, yalnızca mekanik değil, gerçek bir birliğe ulaşmak demektir; kendisi için değil, devrim için birliğe sahip olmak demektir. Bu hedefe, Üçüncü Enternasyonal'in savaştan sonra kararlılıkla izlediği yolu takip ederek ulaşılır: mücadelenin devrimci gerekliliğine dair bir kavrayışa sahip olan, kısmi ve sınırlı amaçların elde edilmesinin kendilerini saptırmasına izin vermeyen, burjuvazinin fraksiyonlarıyla hiçbir durumda işbirliği yapmak istemeyen unsurları komünist partilerin saflarında yoğunlaştırmak. Bu başlangıç platformuna dayanarak ve hareket içindeki tüm yozlaşmaları yargılayarak, bu unsurlar, hızı ve kolaylığı nesnel duruma ve komünistlerin taktik yeteneklerine bağlı olan ilerici bir süreçte kitlelerin etkili birliğinin sağlandığı çekirdeği oluşturur.

Radek makalelerinde bu konuda en ufak bir şüpheye bile yer vermemektedir. Ortaya koyduğu taktik kaynaklar, proletaryanın geniş taburlarını devrimci diktatörlük mücadelesine itmek için (mevcut durum göz önüne alındığında) ihtiyaç duyulabileceğini söylediği kaynaklardır.

Genel durumun proletaryanın yaşam koşullarına karşı kapitalist saldırı ile nasıl karakterize olduğunu gördük, çünkü kapitalizm işçilerin sömürsünü artırmadan felaketten kaçınamayacağını hissediyor. Kapitalizm, ekonomik ve siyasi saldırılarla kitleleri ekonomik olarak baskı altına alırken, kendi yeniden örgütlenmesini sürdürme fırsatını yakalamaktadır; ancak aynı şekilde, endüstriyel emperyalizmin karakterini vurgulayarak, başka bir savaşın uçurumuna doğru ilerlemektedir. Duruma ilişkin komünistlerin ortak yargısı budur ve bunun sonucu olarak proletaryanın devrimci bir karşı saldırıyla yanıt vermesi ve bunu hızlandırması acil bir ihtiyaçtır ve bunu hızlandırmak için, böyle bir durumun gelişmelerinin devrimci amaçlar için kullanılabilmesi yolları belirlemek gerekir. Buradan, gördüğümüz gibi, proletaryanın salt savunmacı bir ekonomik mücadelesinin bile devrimci eylem ve

kapitalizmin ezilmesi sorununu ortaya çıkardığı sonucu çıkar. Neden geçmişte ücretlerde önemli bir artış talep etmek devrimci değilken, bugün ücretlerin düşürülmemesini talep etmek devrimcidir? Çünkü ilk eylem sınırlı yerel ve profesyonel işçi grupları tarafından gelişigüzel bir şekilde gerçekleştirilebilirken, bugün zorunlu hale gelen ve proletarya her türlü örgütlenme ve örgütlenme biçiminden vazgeçmediği sürece mümkün olan tek eylem olan ikinci eylem, tüm işçi güçlerinin sektörel ve yerel bölünmelerin ötesinde, hatta dünya ölçeğinde sahaya inmesini gerektirmektedir.

Ulusal proleter partilere bölünme de dahil olmak üzere, çıkar grupları ve ayrı hareketlerdeki bölünmeleri boş retorik pelerini altında zar zor gizleyen geleneksel sosyal demokrasinin eski biçimsel ve federalist birliği, kapitalist evrimin bu belirleyici döneminde konumunu, karşı konulmaz bir şekilde dünya proleter hareketinin uyumlu bir merkezleşmesine yol açan işçi sınıfının gerçek birliğine bırakmaktadır. Komünist Enternasyonal bu harekete üniter örgütlenmenin iskeletini ve devrimci teorik bilincin ruhunu çoktan vermiştir. Proletarya fikirler ve siyasi görüşler bakımından hala bölünmüş durumdadır, ancak eylemde birlik olacaktır. Doktrin ve siyasi inanç birliğinin, kim bilir hangi soyut kritere göre, eylem birliğinden önce gelmesi gerektiğini mi iddia ediyoruz? Hayır, çünkü bu, kapitalizmin çözülmesiyle yaratılan hareketin etkin birliğinden nasıl zorunlu olarak bir bilinç ve siyasi doktrin birliğinin doğması gerektiğini söyleyen ve sadık bir şekilde desteklediğimiz Marksist yöntemi tersine çevirmek olur.

Tüm işçilerin somut eylemde birliğine yönelik bu gerçekçi yaklaşım, onların sadece güncel siyasi eğilimlerin şekilsiz bir karmaşasına değil, komünist siyasi inanca yatkın olanların vesilesiyle işkollarında birliği sağlayacaktır. Yani, komünizmin devrimci önermeleri aracılığıyla eylem birliğini kazanacağız.

Hepimiz bu elverişli kavşakta işleri ilerletmek için gereken her türlü fedakarlığı yapmaya hazırız.

Mesele, durumu iyi anlamış olmak ve ilerleyen aşamaların uzun bir yol içereceğini hesaba katmaktır. Radek, proletaryanın birleşik cephesini yalnızca kapitalist saldırıya karşı direniş sorunlarını ele almak için değil, aynı zamanda hükümet sorununu ele almak için de önermektedir. Alman proletaryasının karşı karşıya olduğu duruma atıfta bulunuyor. Almanya'da özel bir ekonomik durum söz konusudur; bunun nedeni Almanya'yı dünyanın geri kalanından ayıran bir bariyer değil, küresel krizi karakterize eden sürecin Almanca konuşulan ülkelerde yaşananlarda odak noktasını bulmasıdır.

Galilere ödenmesi gereken tazminatlar gibi zorlu bir sorundan söz edelim. Alman üretici sınıfı, İtilaf Devletleri'ne ödenmesi gereken savaş tazminatlarının değerini gerçekleştirmek için dış pazarlara yönelik ürünleri yığmak için hesaplanamaz bir çaba sarf ediyor. Ancak bu, yalnızca proletaryanın en utanmazca sömürülmesi yoluyla başarılmaktadır. Alman Hükümeti, her kim olursa olsun, şu yüce sorunla ilgilenmelidir: tazminatları ödemek için gereken milyarları nereden bulacağı. Kapitalist yeniden inşa girişiminin tüm kırılğan yapısı bu sorunun çözümüne dayanmaktadır. Radek, işçilerin ve diğer yoksul toplumsal katmanların değil de Alman kapitalistlerinin ödemesi gerektiği temelinde bir işçi hükümetinin kurulması durumunda, bunun tek sonucunun Alman proletaryasının diktatörlük mücadelesi ve burjuva dünya programının sabote edilmesi olacağı bir duruma yol açacağına ikna olmuş görünüyor.

Bu gereklilik Alman proletaryası tarafından sadece yüzeysel bir şekilde, en azından parlamentoda güçlü olan sosyal demokrat partilerle özdeşleşen kısmı tarafından hissedilmektedir. Bu nedenle proletarya onları iktidara itmektedir. Eğer iktidarı alırlarsa, iç savaş sorunu ortaya çıkacaktır. Eğer alamazlarsa, kitleler onları terk edecektir. Ancak oportünizmlerini şu argümanla kurtarmanın bir yolunu bulabilirler: komünistler bu cesur jesti yapmalarını engelliyor, böylece burjuvaziyle işbirliği için bir mazeret yaratıyorlar. Radek bu mazereti ortadan kaldırmanın

iyi olacağına inanıyor. Kendisine hak veriyoruz, ancak bu şekilde hareket eden Alman yoldaşların bile azami komünist hedefler için direktifleri gözden kaçırmadıkları gerçeğinde ısrar ediyoruz ve dahası, bu noktada ısrarcı kalarak başka bir hedef belirliyoruz: O da, birçok yoldaşımızı, özellikle de genç ve cesur olanları, mevcut koşulların analizinden doğan taktiksel argümanların karmaşıklığına nüfuz etmeden bir önyargı ya da klişenin arkasına sığınabilen basit tembelliği hor görmeye teşvik etmek; böylece kendilerini bu tür bir tartışmaya müdahale etmenin en etkili yolundan mahrum bırakmak ve oportünizmin her zaman mevcut tuzağına düşmekten kaçınmak için gereken muazzam hazırlık çalışmasına girişmek.

Son olarak, Enternasyonal'in resmi belgelerine ilişkin olarak, manifestonun ne diğer Enternasyonallerin partilerine ne de sendika organlarına değil, tüm ülkelerin proletaryasına hitap ettiğini belirtmekle yetineceğiz. Hıristiyan ve liberal sendikalara bağlı işçilerin birleşik cepheye katılmaya davet edilmesi, iki kavram arasındaki farkı ortaya koymaktadır: hiç kimse Hıristiyan ve liberal partilerle birleşik cepheyi düşünmez.

Öte yandan, Yürütme Komitesi'nin tezleri şimdilik soruna genel bir teorik çerçeve çizmekten kaçınsa da, komünist partilerimizin örgütsel bağımsızlığı ve sadece bununla da kalmayıp, birleşik cephe girişimine başlarken İkinci Enternasyonal ve İkinci Buçuk Enternasyonal'in partilerini ve örgütlerini eleştirme ve sorun çıkarma konusundaki mutlak özgürlükleri gibi çok önemli bazı noktaları ortaya koymaktadır: çok özel programımız için "fikirler alanında" hareket etme özgürlüğü; tüm proleter cephenin eylem birliği.

Bu görünürdeki çelişki ya da pozisyon değişikliği ne bir yenilik ne de alışılmadık bir sonuçtur. Partinin buna bakışı sağlam ve her şeyi kapsayıcı olmalıdır: kitleler arasında, en göze çarpan yönlerinin propagandasını yaparak ve gerçeklerin kendileri tarafından ortaya çıkarılacak olan mekanizmasını kademeli olarak geliştirerek, sonsuz bir ihtiyat ve

perspektif duygusuyla yürütülmelidir.

Bu yüzeysel kavramla (ya bölünmeye ya da birliğe doğru ilerlemek) yola çıkan kitlelerin iki yönün birbirine karşıt olduğunu düşünmesi kaçınılmazdır. Ancak gerçekte durum böyle değildir. İşçilerin birliği ve yozlaşmış unsurlardan ve özellikle de hain liderlerden ayrılma, tam tersine, iki paralel zaferdir; biz bunu uzun zamandır biliyoruz ve kitleler bunu ancak deneyim sonunda görecekler. Esas olan, bunun kapitalist dayatmalara karşı mücadele, direniş anlamında anlaşılmasıdır.

Örgütlenme ve iç disiplin özgürlüğü ve bağımsızlığı, propaganda, eleştiri; eylemde birlik: komünist partilerin kazanmak için ortaya koyması ve başarılması gereken şey budur.

Biçimsel yan yana geliş, sloganımızın her zaman ifade ettiğinden başka bir şey değildir: dünya işçileri, birleşin. Bu sayede, savaş sırasında proletaryayı bölenleri, sendikaların günlük faaliyetlerinde, şu anda gerçekleşmekte olan binlerce ihtilaf ve mücadelenin bir araya gelmesini engelleyerek bölenleri hain olarak açığa çıkardık. Bu yan yana geliş sadece daha sert bir siyasi seçimden yana olmamızın nedeni değil, aynı zamanda sendikal örgütlenmenin birliğinden yana olmamızın da nedenidir; bu, partinin günlük sonuçlarla doğrulayabileceği bir anlayış ve taktiktir, çünkü İtalyan reformist oportünizmine karşı mücadelemizin olumlu ilerlemesi, Livorno'daki siyasi bölünmeden sonra, ayrıldığımız reformistler tarafından yönetilmelerine rağmen sendikal örgütlerde kalmaya kararlı olduğumuz ve onlarla etkili bir şekilde mücadele etmek için orada kaldığımız taktik pozisyonumuzun sonucudur.

Dolayısıyla sorun iki düzeyde ele alınmalıdır. Komünist Enternasyonal dünün işine geri dönmez, ancak proletaryanın başında devrimci bir siyasi harekete sahip olmak ve tüm proletaryanın onun bayrağı etrafında toplanması gibi çifte sonuca götüren bu yolun meyvelerini toplar.

IV.

Önceki makalelerde, Komünist Enternasyonal'in halen çok tartışılan resmi belgelerinde ve bazı komünist parti ve yoldaşların açıklamalarında "birleşik cephe" sorununun mevcut durumunu betimlemek gibi açıklayıcı bir amaç güttük. Aynı zamanda okuyucularımızın, Komünist Enternasyonal'in tarihsel ve taktiksel deneyimine uygun yaşamak ve aşırı basitleştirmenin zihinsel tembelliğinin ve resmi önyargıların fobisi tarafından yönlendirilen eylemlerin pratik kısırlığının kalıcı olarak üzerine çıkmak istiyorsak, bu tür sorular üzerinde müzakere etmek için benimsenmesi gereken yöntemle özdeşleşmelerini sağlamaya çalıştık. Ve bu açıklama aracılığıyla, bu yoldaşlarımızın taktik planlarını geliştirme hakkını geri almak istedik ki, komünistlerin düşüncelerinin ve eylemlerinin kesin ve sağlam devrimci içeriğinden vazgeçmelerini boşuna bekleyen oportünistlerin benimsediği son derece aşağılık tutumdan çok farklı bir tutum benimsediğimize karar verilsin.

Şimdi, partimizi Moskova'da yapılacak toplantıda temsil edecek yoldaşlara yetki vermek üzere partimizin Yürütme Komitesi'nde bu konuda yapılan kapsamlı tartışmalara atıfta bulunacağımız için, kişisel bir sıfattan çok daha fazlası olan düşüncelerimizi kısaca ifade edeceğiz. İtalyan Komünistleri tarafından savunulan tezin, örneğin Radek tarafından temsil edilen ve Almanya'daki yoldaşlar tarafından desteklenen tezden biraz farklı ya da eski tabirle daha "sol" olacağı kimse için bir sır olmayacaktır; Tüm yoldaşlara, özellikle de genç ve genel olarak "aşırılık yanlısı" olanlara, aramızdaki farklılığın belirli yanlı anlamalardan kaynaklanmadığını, sorunun sınırlarının tam bir bilinciyle, kimseyi ikna etmeyecek belirli sonuçların saçma inkarlarına sapanmadan, diğer yoldaşların düşüncelerinin çıkarıldığı tüm unsurları dikkate alarak yapılan bir incelemeden kaynaklandığını gösterirsek, böylesine zor bir sorunla ilgili tartışmalara partimizin katkısının ne kadar büyük olacağını gösterebiliriz. Herkesin önünde şu

tartışılmaz gerçeği bir kez daha teyit ediyoruz: Komünist Enternasyonal'in, kapitalist rejime ve onun irili ufaklı tüm destekçi ve suç ortaklarına karşı dünya proletaryasının kitlelerine savaş çılgınlığını attığı devrimci Marksizm platformunu asgari düzeyde de olsa terk etme tehlikesi yoktur.

Yoldaşları, kapitalizmin krizindeki bu aşamanın bir sonucu olarak burjuva saldırısının teşhisini özetleyen ve hepimizin üzerinde kuşkusuz hemfikir olduğu mevcut durumun analizine yönlendiriyoruz. Ayrıca, taktiksel sonuçlarımız Marksist yönetime dayandığı ölçüde, ajitasyon ve devrimci hazırlığın esas olarak proletaryanın ekonomik talepler için mücadeleleri alanında yapıldığı tezini kesin olarak kabul ettiğimizi söylüyoruz. Bu gerçekçi görüş, biz komünistler için temel olan sendikal birlik taktiğini, siyasi alanda oportünizmin her türlü ipucundan acımasızca uzak durmamızla aynı derecede açıklamaktadır. Aynı şekilde, partimizin bugün İtalya'da, patronların saldırısına karşı tüm işçilerin birleşik cephesi için yürüttüğü kampanya ile savunduğu taktiksel pozisyon da tam zamanında ve çok başarılıdır. Bu örnekte birleşik cephe, tüm işçi kategorilerinin, tüm yerel ve bölgesel işçi gruplarının, proletaryanın tüm ulusal sendikal örgütlerinin ortak eylemi anlamına gelmektedir; ve farklı siyasi yöntemlerin bir karmaşası anlamına gelmek bir yana, kitleleri onlara kurtuluşlarının yolunu gösteren tek siyasi yönetime, komünist yönetime kazanmanın en etkili yolu ile el ele gitmektedir. Doktrin ve pratik, kitlesele ajitasyon platformu olarak somut ve anlık ekonomik taleplerin formüle edilmesinde ve eylem biçimi olarak proletaryanın bir bütün olarak doğrudan eylem alanında, sınıf örgütleri olan sendikalar tarafından yönlendirilen bir hareketinin önerilmesinde hiçbir engel ya da karşıtlık bulunmadığını teyit etmekte birleşmektedir. Tüm bunların doğrudan sonucu, proletaryanın burjuva devlete karşı mücadele için ideolojik ve maddi eğitiminin yoğunlaştırılması ve her renkten oportünizmin sahte danışmanlarına karşı kampanyadır.

Bu şekilde tanımlanan taktiklerde, proleter partilerin

ve sendikal örgütlerin çeşitli ülkelerdeki farklı durumlarına bağlı olarak düşünülebiyecek uygulama çeşitlerini bir kenara bırakırsak, devrimci sürecin iki temel ve paralel koşulunu tehlikeye atacak hiçbir şey bulamayız; Yani bir yanda devrime giden yolun açık bir bilinci üzerine kurulu sağlam bir siyasi partinin varlığı ve sağlamlaştırılması, diğer yanda ekonomik durumun içgüdüsel olarak harekete geçirdiği büyük kitlelerin kapitalizme karşı mücadelede, partinin yön ve genel kurmay sağladığı bir mücadelede giderek artan bir şekilde birleşmesi.

Bunun yerine, Almanya Komünist Partisi tarafından önerilen ve Karl Radek'in makalelerinde ortaya koyduğu gibi, proletaryanın demokratik devletin siyasi mekanizmasına müdahale etmesi için bir eylem planı gerektiren yaklaşımlar gibi diğer taktiksel yaklaşımların ortak hedeflerimiz (burjuva iktidarını devirme ve diktatörlüğü kurma mücadelesinde proletaryanın zaferini kolaylaştırmak ve hızlandırmak) üzerindeki etkisini incelemek istediğimizde, sorunun özelliklerinin ve dolayısıyla varılacak sonuçların kökten değiştiğine dikkat edilmelidir.

Radek tarafından sunulan tablo, tek sendika cephesi taktiğimizi tanımlamak için yola çıktığımız kapitalist saldırı durumuyla açık benzerliklere dayanmaktadır. Karşımızda, genel durumun işverenlerin eylemleri ve uyguladıkları baskı üzerindeki karşı konulmaz etkisi nedeniyle, sömürsünün işverenler tarafından kitlesel olarak yoğunlaştırıldığını gören bir proletarya var. Biz komünistler ve bizimle birlikte olan yoldaşlar, tek çıkış yolunun burjuva iktidarının şiddet yoluyla devrilmesi olduğunu çok iyi biliyoruz; ancak kitleler, sınırlı siyasi bilinç düzeyleri ve ruh halleri hala sosyal demokrat liderlerin etkisi altında olduğu için, bunu acil bir çıkış yolu olarak görmüyor ve Komünist Partisi onlara örnek olmak istese bile bu devrimci yola girmiyorlar. Kitleler, devlet yetkililerinin bir tür müdahalesinin akut ekonomik sorunu çözebileceğini düşünüyor ve buna inanıyor. Bu nedenle, Almanya'da olduğu gibi, savaş tazminatlarının yükünün büyük sanayiciler ve iş sahipleri sınıfının üzerine yıkılması gerektiğine karar

veren bir hükümet istiyorlar ya da devletin çalışma saatleri, işsizlik ve işçilerin kontrolü ile ilgili bir yasa çıkarmasını bekliyorlar. Sendikal eylemle elde edilecek taleplerde olduğu gibi, Komünist Partisi kitlelerin bu tutumunu ve ilk dürtüsünü benimsemeli ve parlamenter hükümetin barışçıl fethi yoluyla avantajlar kazanmayı öneren ya da bundan söz eden diğer güçlerle birleşmeli ve burjuva iktidarının devrilmesi ve diktatörlüğün zaferi temelinde proleter mücadeleyi kışkırtmak amacıyla kaçınılmaz başarısızlığından yararlanmak için proletaryayı bu deney yolunda harekete geçirmelidir.

Böyle bir planın bir çelişkiye dayandığına ve pratikte kaçınılmaz bir başarısızlığın unsurlarını içerdiğine inanıyoruz. Hiç şüphe yok ki Komünist Partisi geniş kitlelerin bilinçli olmayan ruh hallerinden de yararlanmaya karar vermelidir ve kendi doktrin ve pratiğine özgü olmayan başka eylem yollarına yönelik genel bir eğilimle karşı karşıya kaldığında kendisini olumsuz, salt teorik vaazlarla sınırlayamaz. Ancak bu kullanım, kendisini geniş kitlelerin hareket ettiği zemine yerleştirerek ve böylece devrimci başarı için gerekli olan iki faktörden biri üzerinde çalışarak, daha az vazgeçilmez olmayan diğer faktörden, yani partinin varlığından ve giderek güçlenmesinden ve proletaryanın partinin sloganlarının etkili olduğu zemine zaten getirilmiş olan kısmının örgütlenmesinden ödün vermediğimizden emin olursak verimli olabilir.

Bu tehlikenin var olup olmadığını değerlendirirken, uzun ve acı verici tarihsel deneyimin öğrettiği gibi, bir organizma olarak partinin ve siyasi etkisinin derecesinin dokunulmaz olmadığı, aksine olayların tüm etkilerine tabi olduğu akılda tutulmalıdır.

Eğer bir gün, az ya da çok uzun süren mücadeleler ve olaylar döneminden sonra, emekçi kitleler, burjuva devlet aygıtının kendisine karşı savaşmadıkça, herhangi bir karşı saldırı girişiminin işe yaramayacağı gibi belirsiz bir kavrayışa ulaşırlarsa, mücadelenin ilk aşamalarında Komünist Partisi'nin ve onun kanatlarındaki hareketlerin

(sendika ve askeri örgütlenme gibi) örgütlenmesi ciddi şekilde tehlikeye girmiştir, proletarya, mücadelesi için ihtiyaç duyduğu silahlardan, yerine getirilmesi gereken görevler konusunda net bir vizyona sahip olan ve bu vizyonu uzun bir süre boyunca koruyarak, geniş kitlelerin zaferini sağlamak için gerekli olan vazgeçilmez eğitimi almış ve kendisini terimin geniş anlamıyla vazgeçilmez silahlarla donatmış olan azınlığın vazgeçilmez katkısından mahrum kalacaktır.

Komünist Partisi'nin, devlet ve diğer siyasi partiler karşısında muhalefet partisi olarak dokunulmaz karakterini iptal eden ve geçersiz kılan bir siyasi duruşu ezici bir çoğunlukla ve pervasızca benimsemesi durumunda, incelediğimiz gibi tüm taktik planların kısırlığını göstererek bunun gerçekleşeceğini düşünüyoruz.

Hem eleştirel hem de pratik perspektiflerden, bu tezin soyut bir yanı olmadığını ve bu karmaşık tartışma bağlamında keyfi şemalar yaratma arzusundan kaynaklanmadığını gösterebileceğimize inanıyoruz. Aksine, konunun somut ve kapsamlı bir değerlendirmesine yanıt vermektedir.

Komünist Partisi'nin aktif siyasi muhalefet tutumu doktriner bir lüks değil, göreceğimiz gibi devrimci sürecin somut bir koşuludur.

Aslında aktif muhalefet, iktidarı demokratik yollarla ele geçirmeye yönelik tüm eylemlerin ve yasal ve barışçıl zeminde kalmak isteyen tüm siyasi mücadelelerin yetersizliğine ilişkin tezlerimizin sürekli olarak vaaz edilmesi, bu duruşa sadakatin, hükümetlerin ve yasal partilerin çalışmalarının sürekli eleştirilmesi, ancak bunun için herhangi bir ortak sorumluluktan kaçınılması; ve yalnızca bizimki gibi anti-legalist bir partinin, yalnızca burjuvaziyi savunmak için orada bulunan mekanizmanın dışında ve ona karşı inşa edebileceği mücadele organlarının yaratılması, delinmesi ve eğitilmesi yoluyla uygulanması anlamına gelir.

Bu yöntem, önder bir azınlığın teorik bilince sahip olmasını zorunlu kıldığı ölçüde teoriktir ve proletaryanın çoğunluğu devrimci bir mücadele için olgunlaşmamışken, devrimci ordunun kadrolarının oluşturulmasını ve eğitilmesini sağladığı ölçüde örgütseldir.

Bu bağlamda, Komünist Enternasyonal'in parlak geleneğine sadık kalarak, siyasi partilere sendikal ekonomik organizmalara uyguladığımız ölçütü uygulamıyoruz, yani onları üye alımları ve üye aldıkları sınıfsal zemin temelinde değil, devlete ve onun temsili mekanizmasına karşı tutumları temelinde değerlendiriyoruz. Gönüllü olarak hukukun sınırları içinde kalan ya da burjuva demokratik anayasanın sivil kurumlarına karşı şiddet kullanmadan geliştirilebilecek olandan başka bir siyasi eylem düşünemeyen bir parti, proleter bir parti değil, bir burjuva partisidir; ve belli bir anlamda, proleter devrimci iktidarın devlet örgütü kavramını, yani diktatörlüğü kabul etmeyen siyasi hareketler, hatta kendilerini hukukun sınırları dışında konumlandırılanlar (sendikalist ve anarşist hareketler gibi) bile böyledir. Yani diktatörlük, bu olumsuz yargıyı vermemiz için yeterlidir.

Bu noktada sadece partimizin savunduğu platformu belirtebiliriz: proleter sendikal birleşik cephe, burjuva hükümetine ve tüm yasal partilere karşı aralıksız siyasi muhalefet.

Örgütümüz içindeki gelişmeleri bir sonraki yazıda ele alacağız. Bununla birlikte, böyle bir platformu benimsediğimiz andan itibaren parlamenter ve hükümet işbirliğinin tamamen dışlanması durumunda, göstereceğimiz gibi, kitlelerin devlet yetkililerine veya diğer partilere talepler şeklinde yönelttiği doğrudan eylem, dış baskı ve hükümet politikalarının diğer tüm partiler tarafından eleştirilmesi yoluyla elde edilecek sonuçlar olarak bağımsız bir şekilde desteklenebildiği ölçüde, çok daha iyi ve daha az riskli bir şekilde kullanılmasından yine de vazgeçmediğimizi belirtmek isteriz.

V.

Elimizdeki sorunun tartışılması sırasında ve henüz ortaya çıkmakta olan faktörleri göz önünde bulundurarak yazdığımız bu notları, Partimizin Yürütme Komitesi tarafından benimsenen, proletaryanın eylem birliğinin burjuva devletine ve yasal partilere karşı muhalefet politikası temelinde sürdürülmesi ve yürütülmesi gerektiği, Komünist Partisi'nin durmaksızın geliştirmesi gereken bir pozisyonu destekleyen argümanların bir sunumuyla bitirmek istiyoruz. Eğer bazı temel noktaların tekrarı pozisyonumuzu ortaya koymada yardımcı olmadıysa, bunlar amaçlanan yoldaşların dikkatini tartışılmakta olan sorunun hassas ve karmaşık koşullarına çekmek hedefine hiçbir şekilde zarar vermemektedir.

Devrimin öznel ve nesnel koşulları arasında yapılması gereken yararlı bir ayrım olduğunu belirtmek isteriz. Nesnel koşullar ekonomik durum ve bunun proleter kitleler üzerindeki doğrudan baskısından oluşur; öznel koşullar ise proletaryanın ve her şeyden önce onun öncüsü olan Komünist Partisinin bilinç ve mücadelecilik derecesini ifade eder.

Vazgeçilmez nesnel koşul, çoğunlukla mücadelenin bütününe gelişimine dair bir bilince sahip olmasalar bile, doğrudan ekonomik güdülerle harekete geçirilen kitlelerin en geniş katmanının mücadeleye katılımıdır; öznel koşul ise, sayıları giderek artan bir azınlıkta, mücadelenin son aşamalarını desteklemeye ve yönlendirmeye hazır olmanın eşlik ettiği, hareketin ileriye dönük ihtiyaçlarına dair net bir vizyonun varlığıdır. Kabul edelim ki, mücadeleye katılan tüm işçilerin mücadelenin gelişimine dair net bir farkındalığa ve amaçlarına yönelik güçlü bir iradeye sahip olduğunu iddia etmek anti-Marksist olacağı gibi, devrimci eylemin öznel koşulları kolektif bir organ olan ve aynı zamanda (teorik bir eğilim anlamında) bir okul ve buna uygun hiyerarşiye ve ilgili eğitime sahip bir ordu olan Parti'nin oluşumunda yatarken, her Komünist Parti militanında böyle bir "mükemmellik

durumu" aramak da aynı derecede anti-Marksist olacaktır.

Ancak, öznel koşullar, eylemin kendisinin ve onu ileriye götürmek için seçilen yöntemin gelişiminin bu güçler üzerinde yarattığı etkiye bakılmaksızın, Parti'nin ve üzerinde etkili olduğu diğerlerinin güçlerini en karmaşık taktiksel yollara sürükleyebilecek bir grup liderin aydınlanmış iradesine indirgenirse, burjuva anlamında iradeci olduğu için daha az anti-Marksist olmayan bir öznelciliğe düşüleceğine inanıyoruz.

Bunun nedeni, Parti'nin soyut felsefelerin değişmez ve bozulmaz "öznesi", "canlandırıcısı" değil, durumun nesnel bir unsuru olmasıdır. Çok zor olan parti taktikleri sorununun çözümü henüz askeri nitelikteki sorunlara benzememektedir; siyasette durumu ayarlayabilirsiniz, ancak istediğiniz gibi manipüle edemezsiniz: sorunu yöneten gerçekler bizim ordumuz ve düşmanın ordusu değil, ordunun kayıtsız tabakalardan ve düşman saflarından (ve bir tarafta olduğu kadar diğer tarafta da) çatışmalar sürerken oluşmasıdır.

Nesnel devrimci koşulların en iyi kullanımı, öznel olanları göz ardı etme tehlikesi olmaksızın, hatta onları parlak bir şekilde geliştirme kesinliğiyle, daha önce de söylediğimiz gibi, kapitalist krizin mevcut durumunda patronların saldırısı tarafından harekete geçirilen ekonomik ve savunma talepleri etrafında kitle eylemlerine katılmaktan ve onları teşvik etmekten kaynaklanmaktadır. Böylece, kitlelerin halihazırda hissettikleri dürtüleri açık ve güçlü bir şekilde takip etmelerini destekleyerek, onları bize karşı sıralanan öznel koşulların üstesinden geleceğimizden ve kitlelerin genel olarak devrim için mücadele etme ihtiyacıyla karşı karşıya kalacağından emin olarak işaretlediğimiz devrimci yol boyunca yönlendiriyoruz; bunun için partimiz onlara mücadelenin kendisinin geliştireceği ve geliştireceği teorik ve teknik bir araç seti sağlayacaktır. Partimizin bağımsız siyasi konumu, diğer nedenlerin yanı sıra, devrimci bilinç ve mücadelenin belirleyici biçimlerine hazırlık açısından farklılaşmış bir

azınlığın yokluğu nedeniyle diğer durumlarda (kitleleri mücadeleye itmiş olsalar bile) eksik olan ideal ve maddi devrimci hazırlığı eylem sırasında gerçekleştirmesine olanak tanıyacaktır.

Burjuvazinin savunma stratejisi, proleter devrime öznel karşı koşullarla karşı çıkmak, dünya krizinin zorlukları ve engellerinden doğan nesnel devrimci baskıyı, egemen sınıfın proleter liderlik hiyerarşisini harekete geçirmeye çalıştığı proletaryanın faaliyeti üzerindeki siyasi ve ideolojik tekelin kaynaklarıyla dengelemektir.

Sosyal-demokrat partilerin örgütleri aracılığıyla proletaryanın geniş bir kesimi, devrimci bir ideolojiden yoksun burjuva ideolojisinin tuzağına düşürülmektedir; burada bireylerin ideolojik kavrayışlarından çok, siyasi alanda sağlam bir çizgi ve mücadele örgütlenmesi temelinde kolektif hareket etme eğilimine atıfta bulunuyoruz. Burjuvazi ve müttefikleri, proletarya içinde, yaşam standartlarını iyileştirme mücadelesinde şiddet içeren yöntemlerin gerekli olmadığı ve yasal kurumların yürüncesindeki demokratik temsil aygıtının barışçıl kullanımının kullanması gereken silahlar olduğu inancını yaymak için çalışmaktadır. Bu tür yanılısamlar devrim şansını ciddi biçimde zayıflatır çünkü belli bir noktada başarısız olmaları kaçınılmazdır, ancak aynı zamanda böyle bir başarısızlık kitlelerin devrimci savaş yoluyla burjuva hukuk ve devlet aygıtına karşı mücadeleye destek vermesine ya da düşman sınıfı ezmenin tek aracı olan sınıf diktatörlüğünü ilan etmesine ve desteklemesine neden olmayacaktır. Proletaryanın bu önemli silahları kullanma konusundaki isteksizliği ve deneyimsizliği tamamen burjuvazinin işine yarayacaktır. Bu nedenle Komünist Partisinin görevi, mümkün olduğunca çok sayıda proleter arasında, düşmana karşı belirleyici darbeyi vurmaya yönelik bu öznel tiksintiyi yok etmek ve böyle bir eylemi gerçekleştirmek için gerekli olanı hazırlamaktır.

Bu göreve her bir proleterin ideolojik olarak hazırlanması ve sınıf savaşında eğitilmesi yoluyla sürdürmek hayalci olsa da, bu alandaki çalışmalarını ve davranışları işçi sınıfının mümkün olan en geniş kesimine hitap eden kolektif bir organizma geliştirerek ve pekiştirerek sağlamak yine de vazgeçilmezdir; böylece bir referans ve destek noktasına sahip olarak, sonunda demokratik yalanları ortadan kaldıracak olan kaçınılmaz hayal kırıklığını devrimci mücadele yöntemlerine etkili bir dönüşüm izleyecektir. Bu anlamda, proletaryanın çoğunluğu olmadan, yani proletaryanın çoğunluğu hala yasallığın ve sosyal demokrasinin siyasi platformundayken kazanamayız; Üçüncü Kongre bunu ifade etti ve haklıydı. Ancak tam da bu nedenle, bu taktiklerin, nesnel ekonomik koşulların kışkırttığı kitle hareketleri içinde, Komünist Partisi'ni bir çekirdek olarak benimseyen, eylemlerini ve hazırlıklarını anti-legalist zemine dayandıran bu azınlık içindeki taraftarların sayısında ilerici bir artış olacak şekilde benimsendiğinden emin olmalıyız.

Eleştirel bakış açısından ve sahip olduğumuz gerçek pratik deneyimlerden hareketle, kapitalizmin ne kabul etmek istediği ne de kabul edebileceği ve karşısında hem düzenli hem de düzensiz güçlerin açık tepkisini kullanacağı talepler için geniş kitlelerin eyleminden bir geçişin önünde hiçbir engel yoktur, İşçi sınıfının topyekün kurtuluşu eylemine, çünkü hem biri hem de diğeri, işçilerin kendisine karşı yönlendirildiği burjuva politik-askeri kontrol aygıtı devrilmeden imkansız hale gelmiştir, oysa Komünist Partisi, kitlelerin bir bölümünü bir araya getirerek ona karşı mücadele için kendisini zaten örgütlemiştir; mücadele sırasında bu nitelikteki güçlere karşı mücadele etmemiz gerektiği gerçeğini hiçbir zaman gizlememiş ve gerilla sınıf savaşını yoluyla, doğrudan eylem yoluyla, devrimci komplo yoluyla savaşın ilk aşamasını üstlenmiş bir partidir.

Öte yandan her şey bizi, çok farklı bir şey olarak ve ters bir etkiyle, geniş kitlelerin cephesini, kitleler için acil ve erişilebilir nesnel taleplere sahip olsa da, yasal demokrasinin siyasi platformunda gerçekleşen bir

eylemden, anti-legaliter ve proletarya diktatörlüğü için bir eyleme aktarma girişimini kınamaya yönlendirmektedir. Burada söz konusu olan hedeflerdeki değişiklikler değil, eylem planındaki, örgütlenmesindeki ve yöntemlerindeki değişikliklerdir. Böyle bir taktiksel dönüşüm, bize göre, ancak Marksist diyalektiğin dengesini unutmuş ve örgütlenmesi gereken ama her zaman bireysel ve merkezi olmayan eylemlerin tutarsızlıklarına düşmeye eğilimli unsurlar arasında henüz gelişme aşamasında olan eğilimler ve kapasiteler yerine, mükemmel bir şekilde talim görmüş ve eğitilmiş otomatlardan oluşan bir orduyla çalıştıklarını hayal eden paralı askerlerin zihninde mümkündür.

Eğer proletarya, liberal ve halk demokrasisinin çok renkli cephesinin sınıf devletinin demir burçlarını gizlediğini fark etmek için, tepeden tırnağa silahlanmış gericiğin vahşi güçlerinin burjuva egemenliğinin kalesinden çıkıp kendisini ona karşı fırlatacağı noktaya kadar, son belirleyici engeli yıkmak için uygun araçlarla kendisini donatmayı düşünmeden acı sona doğru ilerlerse, devrimin yolu çıkmaz bir sokak haline gelir. Parti devrimci zafer için gereklidir, çünkü ondan çok önce proletaryanın bir azınlığının geri kalanlara son savaş için silahlanmaları, kaçınılmaz mücadele için kendilerini donatmaları ve eğitmeleri gerektiğini durmaksızın haykırmaya başlaması gereklidir. İşte tam da bu nedenle Parti, kendi özel görevini yerine getirmek için, sadece barışçıl ve yasal yolun sinsî bir yol olduğunu gerekçeli argümanlarla vaaz etmek ve göstermekle kalmamalı, aynı zamanda proletaryanın en ileri kesiminin demokratik yanlısımlarla uyutulmasını engellemeli ve onu bir yandan burjuva gericiğinin tek tük eylemleriyle yüzleşerek kendilerini mücadelenin teknik gerekliliklerine hazırlamaya başlarken, diğer yandan da sosyal demokrat partileri aralıksız eleştirerek ve sendikalar içinde onlara karşı mücadele ederek kendilerini ve kendilerine yakın kitlelerin geniş bir kesimini kararlı eylemin siyasi ve ideolojik gerekliliklerine alıştırmalıdır.

Sosyal-demokrat deney belirli durumlarda gerçekleşmek zorundadır ve komünistler tarafından kullanılmalıdır, ancak bu "kullanım" deneyin sonunda gerçekleşen ani bir eylem olarak değil, Komünist Parti tarafından yürütülecek ve net bir sorumluluk ayrımının kaçınılmaz olduğu aralıksız bir eleştirinin sonucu olarak düşünülmelidir. Komünist Partisi'nin devlete ve diğer partilere karşı siyasi muhalefet konumunu asla terk edemeyeceği fikrimiz de buradan kaynaklanmaktadır, zira bunu devrimin öznel koşullarını inşa etme işinin bir parçası, onun varlık nedeni olarak görüyoruz.

Komünist bir partinin siyasi, parlamenter ya da hükümet kampanyasında sosyal demokrasinin pasifist ve legalist partileriyle karıştırılması Komünist Partisi'nin işlevini ortadan kaldırmaz. Böyle bir aşamanın sonunda, nesnel koşullar devrimci savaşın ölümcül çıkmazını, kapitalist devlet makinesine saldırma ve onu yok etme zorunluluğunu ortaya koyacaktır; öznel olarak proletaryanın kansız ve yasal yöntemlere bağladığı umutlar hayal kırıklığına uğramış olacaktır, ancak Komünist Partisi'nin ve onun etrafında toplamayı başardığı azınlığın bağımsız hazırlığının sağlayacağı nesnel ve öznel koşulların sentezinden yoksun olacaktır. Pratikte, İtalyan Sosyalist Partisi'nin karşıt eğilimlerden oluştuğu birçok durumda yaşadığından farklı olmayan bir durum ortaya çıkacaktır; reformist yöntemlerin başarısızlığı nedeniyle hayal kırıklığına uğrayan kitleler, asla gelmeyecek bir slogan beklemektedir çünkü aşırı unsurlar bağımsız bir örgüte sahip değildir, güçlerini bilmemektedir, genel güvensizlik karşısında sorumluluğu çeşitli reformistlerle paylaşmaktadır ve hiç kimse, tam da iç savaşın amansız olasılığı büyük ölçüde belirirken, işleyebilecek, mücadele edebilecek ve savaşabilecek bir örgütün özelliklerini belirlemeyi düşünmemiştir.

Tüm bu nedenlerden dolayı partimiz, kendilerini "proleter" olarak adlandırsalar bile, diğer partilerle siyasi cepheye ittifaktan ya da Komünist Partisi'nin devletin demokratik fethine katılımını ima eden programlara abone olmaktan söz edilmemesi gerektiğini belirtir. Bu durum, proletaryanın

doğrudan mücadelesiyle elde ettiği inisiyatif düzeyini azaltmadığı için, proleter baskı yoluyla elde edilebilecek, devletin siyasi iktidarının kararları yoluyla yürürlüğe girecek ve sosyal demokratların istediklerini ve bu yolla elde edebileceklerini söyledikleri talepleri önerme ve destekleme olasılığını dışlamaz.

Örneğin, ulusal genel grevle desteklenecek birleşik cephe için taleplerimizden biri, sanayici sınıf ve devlet tarafından işsizlere yardım edilmesidir, ancak sosyalist parti ve reformist sendika patronları tarafından önerilen devlet politikasının "somut" programlarının ucuz aldatmacasıyla herhangi bir suç ortaklığını reddediyoruz, bunları egemen sınıfın partileriyle saygın ve kardeşçe bir işbirliği içinde hayal ettikleri bir "işçi" hükümetinin programı olarak önermeyi kabul etseler bile.

Eski tartışmaların bir parodisi olarak "reform" olarak adlandırabileceğimiz bu önlemi devletin içinden ya da dışından desteklemek arasında büyük bir fark vardır; bu fark durumların nasıl geliştiğine göre belirlenir. Kitlelerin dışarıdan doğrudan eylemiyle, eğer devlet yol veremiyorsa ya da vermek istemiyorsa, onu yıkma mücadelesine varırsınız; eğer kısmen de olsa yol verirse, anti-legalist eylem araçları yöntemi değer kazanacak ve uygulanacaktır; oysa içeriden fethetme yönteminde, bugün savunulan planda olduğu gibi, bu başarısız olursa, devlet makinesine saldırabilecek güçlere güvenmek artık mümkün değildir, bağımsız bir çekirdek etrafında toplanma süreçleri kesintiye uğramıştır.

Bu nedenle geniş kitlelerin birleşik cephede harekete geçmesi ancak doğrudan eylem ve her yerdeki ve hangi kategori ve eğilimden olursa olsun sendikalarla işbirliği bağlamında başarılabilir. Bu ajitasyonu başlatmak, proleter davayı terk ettiklerini göstermiş olan diğer partiler egemen ve sömürücü sınıfın provokasyonları karşısında kitlelerin eylemsizliğini destekleyerek ve onu devletin yasal ve demokratik zeminine yönlendirirken Komünist Partisine düşer. Bu da proletaryayı komünist direktiflerle ve komünist yöntemlerle harekete

geçirme mücadelesini en üst düzeye çıkarmamıza, sadece bir lokma ekmek isteyen ya da onu patronların doymak bilmez açgözlülüğüne karşı savunan sömürülenlerin en mütevazı kesiminin yanında, ama mevcut kurumların mekanizmasına ve kendilerini onların arazisine yerleştirenlere karşı savunmamıza izin vermektedir.

EKP Yayınları

Communist Party

Communist Left

Il Partito Comunista

Comunismo

El Partido Comunista

icpublishers.com

Türkçe Sitemizde

Birinci Doğu Halkları Kongresi'nde Milli ve Sömürge Sorunu

Stalin ile Diyalog

Komünist Enternasyonal'in Platformu

Komünist Devrim ve Kadınların Kurtuluşu

Ortadoğu'da Devlet Oluşumu ve Toplumsal Mücadelelere İlişkin Marksist Ders

Faşizm Hakkında Rapor

Emperyalist Savaşlar Üzerine Parti Tezleri ve Klasik Parti Değerlendirmeleri

Türkiye'de Sınıf Mücadelesinin Son Kırk Yılı: 1980'den 2020'ye Genel Bir Bakış

Lenin, Organik Merkezîyetçi

Eşcinsellik-Translık ve Komünizm: Kısa Tarihsel Notlar

İletişim: icparty@interncommparty.org